

«Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» КеАҚ
Әлеуметтік ғылымдар факультеті

БЕКІТЕМІН
Басқарма төрағасының орынбасары
Қабылдау комиссиясының төрағасы,
Б.Б.Сыдықов
« 22 » 2023 ж.

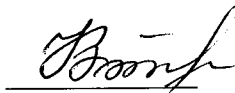

**«B005-Дене шынықтыру мұғалімдерін даярлау»
білім беру бағдарламалары тобы бойынша шығармашылық емтихандар
БАҒДАРЛАМАСЫ /
ПРОГРАММА творческих экзаменов по группе образовательных программ
«B005-Подготовка учителей физической культуры»**

Астана, 2023

Құрастырғандар / Разработчики / Developers:

Дене шынықтыру және спорт
кафедрасының п.ғ.к., доцент м.а.

Базарбаева К.К.

Дене шынықтыру және спорт
кафедрасының аға оқытушысы

Аликей А.

Қабылдау шығармашылық емтихан бағдарламасы «Дене шынықтыру және спорт»
кафедрасының отырысында талқыланды / Программа вступительного творческого экзамена
обсуждена на заседании кафедры «Физической культуры и спорта»

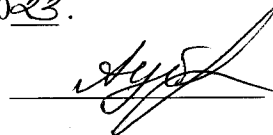
Хаттама / протокол / protocol № 8 «30» 03 2023.

Кафедра меңгерушісі / Зав. Кафедрой / Head of the Department Салиева А.Ж

Факультетің (ОӘК) Оқу-әдістемелік комиссиясында мақұлданды / Одобрено учебно-
методической комиссией (УМК) факультета / Approved by the Educational and Methodological
Commission (EMC) of the faculty

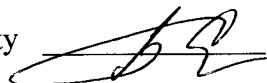
Хаттама / протокол / protocol № 7 «31» 03 2023.

ОӘК төрағасы / Председатель УМК/ Chairman of EMB

Аубакирова Ж.К.

Факультет деканы / Декан факультета / Dean of the Faculty

Сомжурек Б.Ж.

Университет ОӘК бекітілді / Утверждено на УМС университета / Approved by the EMC of the
University

Хаттама / протокол / protocol № 5 «19» 05 2023.

Келісілді / Согласовано / Agreed:

Басқарма мүшесі- Академиялық мәселелер жөніндегі проректор / Член Правления-проректор по
академическим вопросам / Member of the Board - Vice-Rector for Academic Affairs

 С.Б.Мақыш

Мазмұны/ Содержание

1	Жалпы ережелер.....	4
2	Емтихандарды өткізу тәртібі.....	5
3	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдар үшін түсу шығармашылық емтихандарын өткізу ерекшеліктері.....	41
4	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар талапкерлер үшін түсу шығармашылық емтихандарына дайындалуға арналған сұрақтар тақырыбы.....	43
5	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар талапкерлер үшін дене шынықтыру бойынша шығармашылық емтихандарды бағалау критерийлері.....	44
6	Пайдаланылған әдебиеттер тізімі.....	46
1	Общие положения.....	48
2	Порядок проведения экзаменов	49
3	Особенности проведения вступительных творческих экзаменов для лиц с особыми образовательными потребностями.....	86
4	Тематика вопросов для подготовки к вступительным творческим экзаменам для абитуриентов с особыми образовательными потребностями.....	88
5	Критерии оценивания творческих экзаменов по физической культуре для абитуриентов с особыми образовательными потребностями.....	89
6	Список использованной литературы.....	91

1 ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1 Осы шығармашылық емтихандарды (бұдан әрі – ШЕ) өткізу қағидалары жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларына сәйкес әзірленді.

1.2 ШЕ жоғары оқу орындарына білім беру бағдарламасының пәндік мамандануы бар мұғалімдерді даярлау бағыты бойынша оқуға түсетін адамдар үшін - дене шынықтыру мұғалімі үшін өткізіледі.

1.3 ШЕ-ге талапкерлердің өтініштерін қабылдау олар таңдаған жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымында (бұдан әрі ЖЖОКБҰ) орналасқан жері бойынша жүзеге асырылады.

1.4 ШЕ нәтижелерін өткізу нысаны мен бағалау осы Қағидаларға сәйкес айқындалады.

1.5 Шығармашылық емтихандарды ұйымдастыру және өткізу үшін емтихан комиссиялары құрылады, олардың құрамы Басқарма Төрағасы - Ректордың бұйрығымен бекітіледі.

1.6 Шығармашылық емтихандардың кестесін (емтихан өткізу нысаны, өткізілетін күні, уақыты мен орны, консультациялар) қабылдау комиссиясының төрағасы бекітеді және құжаттарды қабылдау басталғаннан кешіктірмей талапкерлердің назарына жеткізіледі.

1.7 ШЕ жалпы орта білім базасында оқуға түсетін талапкерлер үшін **45** балдық жүйе бойынша бағаланады. Емтихан нәтижелері бойынша олардың табысты өткенін растайтын ең төменгі балл **5** балдан кем емес.

1.8 Бірінші шығармашылық емтиханда белгіленген балл санынан аз балл алған талапкерлер келесі емтиханға жіберілмейді.

1.9 Талаптардың сақталуын қамтамасыз ету және Даулы мәселелерді шешу, шығармашылық емтихан тапсыратын адамдардың құқықтарын қорғау мақсатында емтихандарды өткізу кезеңінде апелляциялық комиссия құрылады.

1.10 Апелляциялық комиссиялар шығармашылық емтихан нәтижелерімен келіспеген адамдардың өтініштерін қарау үшін құрылады. Апелляциялық комиссияның төрағасы мен құрамы Басқарма төрағасы - Ректордың бұйрығымен бекітіледі.

1.11 Апелляцияға өтінішті шығармашылық емтихан тапсырған адам апелляциялық комиссия төрағасының атына жеке өзі береді. Өтініштер шығармашылық емтихан нәтижелері жарияланғаннан кейін келесі күні сағат 13.00-ге дейін қабылданады және апелляциялық комиссия бір күн ішінде қарайды.

1.12 Апелляциялық комиссия әр адаммен жеке жұмыс істейді. Адам апелляциялық комиссияның отырысына келмеген жағдайда оның апелляцияға берген өтініші қаралмайды.

1.13 Апелляциялық комиссияның жұмысы төраға мен Комиссияның барлық мүшелері қол қойған хаттамамен ресімделеді.

2 ЕМТИХАНДАРДЫ ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

ШЕ екі шығармашылық емтиханнан тұрады, оларды қабылдау әлеуметтік қашықтықты қатаң сақтай отырып жүзеге асырылады.

- таңдалған спорт түрінен алғашқы шығармашылық емтихан.
- ЖФД бойынша екінші шығармашылық емтихан;

ШЕ шектеу іс-шараларын жүзеге асыру жағдайында шығармашылық емтиханды қабылдау жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес барлық талаптарды сақтай отырып қабылданады. (бекітілген нұсқаулық қоса беріледі).

Ескерту. Таңдалған спорт түрі бойынша талапкердің техникалық-тактикалық дайындығын айқындайтын нормативтер:

- спорттың ойын түрлері бойынша екі жақты командалық ойын арнайы кешенді жаттығуларды пайдалана отырып, ойын элементтерін жеке орындауға;
- жекпе-жек түрлері бойынша физикалық спарринг-контакт жеке арнайы кешенді жаттығуларды орындауға (мысалы, көлеңкемен күрес, манекендермен жаттығулар, әдістерді имитациялау). ауыстырылсын

ЖФД БОЙЫНША ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

ЖФД бойынша емтиханға арналған ережелер мен нормативтер:

1) негізгі физикалық қасиеттерінің даму деңгейін айқындайтын және «Қазақстан Республикасының президенттік дене шынықтыру даярлығы тесттерін» өткізу талаптарына сәйкес 4 нормативтен тұратын ЖФД бойынша емтихан:

- 100 м жүгіру;
- орнынан ұзындыққа секіру (ерлер/әйелдер.);
- шалқасынан жатып 1 минутта денені көтеру (әйелдер);
- белтемірде тартылу (ерлер);
- 1000 м жүгіру (ерлер), 500м жүгіру (әйелдер);

2) ЖФД бойынша емтихан нормативтерінің негізін мына талаптар құрайды:

- ШЕ тиісті спорттық базада және арнайы снарядтарда (спорт залы, стадион);
- емтиханға қатысуға жіберуді емтихан комиссиясының мүшесі, талапкер жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде емтихан өткізуге тартылған арнайы кезекшілер қамтамасыз етеді;
- емтиханға қатысу үшін талапкерлер спорттық формада болуы керек;
- дәлелді себеппен емтиханға кешіккен немесе келмеген жағдайда талапкер жазбаша өтініш және емтиханды өткізіп алудың дәлелді себебін растайтын құжатты ұсыну негізінде емтихан комиссиясы төрағасының рұқсаты бойынша бекітілген кесте шеңберінде шығармашылық емтиханға басқа уақытта жіберіледі.
- ЖФД бойынша БШЕ нәтижелері емтихан өткізілген күні жарияланады.

3) ШЕ-да ЖФД бойынша 5 балдан кем балл алған кезде талапкер таңдалған спорт түрі бойынша келесі емтиханға автоматты түрде жіберілмейді;

4) таңдаған спорт түрі бойынша СШ, ЕССШ, ХДСШ спорттық атақтары бар талапкер автоматты түрде 45 балл алады.

Емтихан нәтижелері сол күні ЖЖОКБҰ сайтында орналастырылады.

Жалпы дене дайындығы - ЖДД (спорттың барлық түрінен) бойынша бірінші шығармашылық емтихан нормативтері

Сынақ түрлері	Ерлер										Әйелдер									
	БАЛЛАРЫ										БАЛЛАРЫ									
	45	40	35	30	25	20	15	10	5	5	45	40	35	30	25	20	15	10	5	5
1. 1. 100 м (сек) жүгіру ер. әйел.	до 23 лет	12,8	12,9	13,0	13,1	13,2	13,3	13,4	13,5	13,6	13,6	15,5	15,6	15,7	15,8	15,9	16,0	16,1	16,2	16,3
	23-39 лет	13,0	13,1	13,2	13,3	13,4	13,5	13,6	13,7	13,8	13,8	15,7	15,8	15,9	16,0	16,1	16,2	16,3	16,4	16,5
2. Кермеде тартылу (саны) ер. Арқада жатып кеудені көтеру (саны\мин.) әйел	до 23 лет	15	14	13	12	11	10	9	8	7	7	30	29	28	27	26	25	24	23	22
	23-39 лет	14	13	12	11	10	9	8	7	6	6	25	24	23	22	21	20	19	18	17
3. Орында тұрып ұзындыққа секіру (см). ер., әйелдер	до 23 лет	240	235	230	225	220	215	210	205	200	200	190	185	180	175	170	165	160	155	150
	23-39 лет	230	225	220	215	210	205	200	195	190	190	180	175	170	165	160	155	150	145	140
4. Жүгіру 1000 м (мин.). ер. Жүгіру 500 м (мин). әйел.	до 23 лет	3.50	3.55	4.00	4.05	4.10	4.15	4.20	4.30	4.40	4.40	1.30	1.35	1.40	1.45	1.50	2.00	2.05	2.10	2.20
	23-39 лет	4.00	4.05	4.10	4.15	4.20	4.25	4.30	4.40	4.50	4.50	1.40	1.45	1.50	1.55	2.00	2.05	2.10	2.15	2.20

ЕСКЕРТПЕ:

1. Қорытынды балл көрсетілген кестедегі барлық төрт сынақ түрлерінің ортақ арифметикалық қосындысы ретінде есептелінеді.
2. Жалпы дене дайындығы бойынша максималды балл саны – 45-ке тең

ТАҢДАЛҒАН СПОРТ ТҮРІНЕН ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН ДӘСТҮРЛІ ФОРМАТТА

Таңдалған спорт түрі бойынша емтиханға қойылатын ережелер мен нормативтер

1) таңдалған спорт түрі бойынша емтихан талапкердің таңдаған спорт түріндегі арнайы даярлығының даму деңгейін айқындайды;

2) таңдалған спорт түрі бойынша емтихан нормативтерінің негізін мына талаптар құрайды:

- ШЕ тиісті спорттық базада және арнайы снарядтарда (спорт залы, стадион);
- емтиханға қатысуға жіберуді емтихан комиссиясының мүшелері, талапкер жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде емтихан өткізуге тартылған арнайы кезекшілер қамтамасыз етеді;

- емтиханға қатысу үшін талапкерлер спорттық формада болуы керек;

- дәлелді себеппен емтиханға кешіккен немесе келмеген жағдайда талапкер жазбаша өтініш және емтиханды өткізіп алудың дәлелді себебін растайтын құжатты ұсыну негізінде емтихан комиссиясы төрағасының рұқсаты бойынша бекітілген кесте шеңберінде шығармашылық емтиханға басқа уақытта жіберіледі.

- таңдалған спорт түрі бойынша ШЕ нәтижелері емтихан өткізілген күні жарияланады. Төменде мына спорт түрлері бойынша нормативтер берілген:

- баскетбол;

- волейбол;

- гандбол;

- регби

- үлкен теннис;

- футбол;

- допты хоккей;

- жеңіл атлетика;

- жүзу;

- гимнастика;

- бокс;

- армрестлинг, пауэрлифтинг, ауыр атлетика, бодибилдинг;

- көкпар, аударыспақ, теңге алу, жамбы ату, қыз қуу, бәйге, құсбегілік;

- тоғызқұмалақ;

- шахмат;

- грек-рим күресі, еркін күрес;

- самбо күресі, дзюдо;

- шаңғы спорты;

- конькимен жүгіру спорты;

- конькимен мәнерлеп сырғанау;

- ату спорты;

- велоспорт;

- семсерлесу;

- таеквондо, каратэ-до, кикбоксинг, тай боксы, ушу;

- қазақ күресі.

Баскетбол мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері (4 жылдық білім беру)

Жаттығулар	Ерлер										Әйелдер									
	БАЛЛЫ										БАЛЛЫ									
	45	40	35	30	25	20	15	10	10	15	45	40	35	30	25	20	15	10		
Қашықтықтан доп лақтыру. 4 және 6,25 м ара қашықтықтан кезекпен кезек 10 рет доп лақтыру (ұпай саны).	15	13	12	11	10	8	7	6 және одан төмен	6 және одан төмен	15	13	12	11	10	8	7	6 және одан төмен			
Айып доп лақтырулар - 10 рет лақтыру (доп түсулер саны)	9	8	7	6	5	4	3	2 және одан төмен	2 және одан төмен	9	8	7	6	5	4	3	2 және одан төмен			
Жылдамдық техникасы (3 шеңберде тұрған үш кедергіден айналып өту, оң қолмен себетке лақтыру арқылы; және кері қарай сол қолмен лақтыру)	18,5	19,5	20,5	21,5	22,0	22,5	22,8	23,0	23,0	21,5	22,0	22,5	23,0	23,5	24,0	24,5	25,0			
6 нүктеде қорғаныс тірегімен қозғалу (сек)	12,8	13,0	13,2	13,4	13,6	13,8	14,0	14,5	14,5	13,2	13,4	13,6	13,8	14,0	14,5	14,7	14,9			
Екі жақты ойынға қатысу (2-3 мин.)	Ойын техникасы мен тактикасын бағалау																			

ЕСКЕРТПЕ:

1. Қорытынды балл көрсетілген кестедегі барлық бес жаттыу түрлерінің ортақ арифметикалық қосындысы ретінде есептелінеді.
2. Лактырулар 10 түрлі қашықтықтағы нүктелерден кезекпен-кезек орындалады. Нүктелер қалқанның екі жағына симметриялы алдыңғы параллель сызықтарда орналасқан және шеңбердің ортасы арқылы, сонымен қатар қалқанға 45 және 90 градус бұрышты сызықтармен өтеді.
3. Ойыншы қарама-қарсы беттен допты жүргізіп допты оң және сол қолмен алмастыра жүргізіп, қалқанның түбінен оң қолымен допты себетке тастайды. Қалқанның түбінде 0,5 м жердегі жағқан допты алып оң және сол қолмен алма кезек жүргізіп, қарама-қарсы қалқанға жүргізіп қалқан түбінен сол қолымен допты себетке тастайды. себетке доп екі рет дәл түскенде секундомер тоқтатылады.
4. 1-ші нүкте қарама-қарсы сызықтағы себеттің астында орналасқан, 2-ші нүкте айып доп лактыратын сызықтың оң жақ аяғында орналасқан, 3-ші нүкте айып доп лактыратын доғаның басында орналасқан, 4-ші нүкте айып доп лактыратын сызықтың сол жақ аяғында орналасқан, 5-ші нүкте алаңның оң жақ бұрышы, 6-шы нүкте алаңның сол жақ бұрышында орналасқан. Ойыншы ешбір тоқтаусыз кезекпен бастапқы 1-ші нүктеден 2,3,4,5,6 нүктелердегі ауыр доптарды ұра 1-ші нүктеге қайта оралып отырады. 1-ші нүктеден 2,3,4, нүктелерге ұмтылау алға қарап орындалады, 1-ші нүктеге қайту арқамен алдыға қарай орындалады, ал 1-ші нүктеден 5, 6 нүктелерге және қайту жанымен орындалады. Секундомер 1-ші нүктеге жеткен кезде тоқтат.

Волейбол мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері (4 жылдық білім беру)

№	Жаттығулар	Ерлер										Әйелдер									
		БАЛЛАРЫ										БАЛЛАРЫ									
		45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10				
1	1,5-2 м биіктікте өзінің алдында жоғары лақтыра 6-7 м қашықтықтағы ойыншыға 2,5-3м биіктікте допты лақтыра беру. (20 рет лақтыра беру орындалады)	17	15	13	11	9	7	5	3	16	14	12	10	8	6	4	2				
2	1,6,5 зоналарға үш рет жоғарыдан допты лақтыра беру. (9 мүмкіндік беріледі)	9	8	7	6	5	4	3	2	9	8	7	6	5	4	3	2				
3	Төменнен екі қолменен допты қабылдау (үш рет) 1,6,5 зоналарға допты беру. (9 мүмкіндік беріледі)	9	8	7	6	5	4	3	2	9	8	7	6	5	4	3	2				
4	1,6,5 зоналарға (тіке) үш рет шабуыл соққысы (9 мүмкіндік беріледі)	9	8	7	6	5	4	3	2	9	8	7	6	5	4	3	2				
5	Екі жақты ойынға қатысу. Сандық көрсеткіштерден басқа барлық жаттығуларды орындау барысында орындау техникасы ескеріледі. (жарыстың ережелеріне сәйкес)	Ойын техникасы мен тәсілін бағалау																			

Гандбол мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері (4 жылдық білім беру)

№	Жаттығулар	Ерлер															Әйелдер									
		БАЛЛДАРЫ															БАЛЛДАРЫ									
		45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10	
1	Дәлдеп допты беру (8 рет беру, саны)	8	7	6	5	4	3	2	1	8	7	6	5	4	3	2	1									
2	Жүгіріп келіп допты дәлдеп қақпаға лақтыру (12 рет лақтыру, дәл түсу саны)	10	9	8	7	5	3	2	1	10	9	8	7	5	3	2	1									
3	Допты алып жүргеннен кейін допты дәлдеп лақтыру (с)	11,5	11,8	12,0	12,5	13,0	13,3	13,5	13,8	13,5	13,8	14,0	14,5	14,8	15,0	15,3	15,5									
4	Жоғарғы сөреден 30 м қашықтыққа допты алып жүргізу	4,2	4,3	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1	5,2	5,3	5,5									
5	Ойынға қатысу	Ойын техникасы мен тәсілін бағалау																								

ЕСКЕРТІПЕ:

1. ДӘЛДЕП БЕРУ: емтихан тапсырушы алаңға арқасын беріп алдыңғы сызықта тұрады, көлденең жүгірген ойыншыға допты лақтыра беру 20м қашықтықта емтихан қабылдаушының белгісіменен орындалады.
2. ЖҮГІРІП КЕЛІП ДОПТЫ ДӘЛДЕП ҚАҚПАҒА ЛАҚТЫРУ. Допты 9м сызықтан жүгіріп келіп 3 адымдап лақтыру (орталық позиция), қақпа бұрыштарында орналасқан 60х60 см көлеміндегі нысанаға. 3 минут арасында бір нысанаға 6 лақтырулар орындау және 6 лақтырулар басқаға.
3. ДОПТЫ АЛЫП ЖҮРГЕННЕН КЕЙІН ДОПТЫ ДӘЛДЕП ЛАҚТЫРУ. Старт алдыңғы сызықта, емтихан тапсырушы алаң ортасына допты лақтырып, жетіп алып кез келген қашықтықтан нысанаға доп лақтырады. Содан соң 9 м сызықта жатқан допты алып 3кедергіні допты жүргізе айналып өтіп допты нысанаға лақтырады. Екінші лақтыру секіре орындалады. Кедергілердің орналасуы: органғы- алаң ортасында, екеуі одан 3 м ара қашықтықта. Нысана 60 х 60 см көлемінде. Нысанаға әрбір дәл тимеген доп үшін 1секунд қосылады.

Регби мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері (4 жылдық білім беру)

№	Жаттығулар	Әйелдер															
		Ерлер						БАЛЛАРЫ									
		45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10
1	Допты қатарлас ойыншыға беру	32	30	28	25	20	18	17	15 және одан төмен	30	28	25	20	18	17	15	12 және одан төмен
2	Допты алысқа лақтыру	32	30	28	26	24	22	20	18 және одан төмен	30	28	26	24	22	20	18	15 және одан төмен
3	«Свеча»	30	28	26	24	22	20	18	16 және одан төмен	28	26	24	22	20	18	16	15 және одан төмен
4	Екі жақты ойынға қатысу	Ойынтехникасы мен тәсілін бағалау															

ЕСКЕРТПЕ:

1. Бір сызықтан екінші сыққа дейінгі ара қашықтық 22м.бұл ара қашықтықта 2 ойыншы бір-біріне лақтыра беруді орындайды (ойыншылар арасы 3м кем емес) Челнок. Кім допты көп береді соның нәтижесі жоғары болады.
2. Ойыншы сызықтан допты қозғалыста алдымен оң қолмен, содан кейін сол қолмен лақтыра береді. Орнында тұрып лақтыруға 3 мүмкіндік беріледі (кез келген қолмен), арасы 7 м жетпесе есептелінбейді. 3 лақтыра беру қосындысы есептелінеді.
3. Ойыншы допты жоғары көтере алға қарай тебеді, сөйте тұра допты өзі қағып алуы қажет. Доптың ұшу ара қашықтығы 8м кем болмау керек. (3 соққы) Ара қашықтығы қосылады. Егерде ойыншы допты қағып алмаса, мүмкіндік есптелмейді.

Үлкен теннис мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері (4 жылдық білім беру)

№	Жағтығулар	Ерлер										Әйелдер									
		БАЛЛАДАРЫ										БАЛЛАДАРЫ									
		45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10				
1	Допты ұра беру(подачи),10 рет:(5 ұра беру-оң жаққа қарай және 5 ұра беру- сол қолмен).	9	8	7	6	5	4	3	2	9	8	7	6	5	4	3	2				
2	Бір адамдық ойындағы алаңға тиіп ыршып ұшқан допты ұру (5 рет оң жақтан, 5 рет сол жақтан)	9	8	7	6	5	4	3	2	10	9	8	7	5	4	3	2				
3	Бір адамдық ойындағы ұшып келе жатқан допты бірден ұру (5 рет оң жақтан, 5 рет сол жақтан)	9	8	7	6	5	4	3	2	9	8	7	6	5	4	3	2				
4	6x8м жүгіру.	12,	13,0	13,2	13,	13,	14,0	14,	14,	13,	13,	14,	14,	15,	15,6	15,8	16,				
5	Ойынға қатысу.	Ойын техникасы ментәсілін бағалау																			

ЕСКЕРТПЕ:

1. Кезек-кезек ұрып беруді орындау; 5 рет алаңның оң жағынан, 5 рет сол жағынан. Дәл ұрып беру санының қосындысы есептелінеді.
2. Бір адамдық ойындағы алаңға тиіп ұшқан допты ұру кез келген жолмен орындалады (тегіс, айналмалы, кесінді). Дәл тию санының қосындысы есептелінеді.

**Футбол мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

№	ЖАТТЫҒУЛАР	Ерлер										Әйелдер									
		БАЛЛАРЫ										БАЛЛАРЫ									
		45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10				
1	Алаңның айып доп тебетін сызығынан қақпаның ½ бөлігіне қимылсыз жатқан допты тебу.	9	8	7	6	5	4	3	2	7	6	5	4	3	2	1					
2	Допты тебе алып жүріп қақпаның ортасына жалғастыра тебу (секунд).	7,0с	7,5с	8,0 с	8,5 с	9,0	9,3 және одан әрі	27,5	27,0	8,0с	8,2с	8,5 с	9,0 с	9,5,0	10,0	10,2					
3	Допты ұзаққа және дәлдеп тебу(метр).	45	40	35	30	25	20	15	10	9,1	40	35	30	25	20	18					
4	Қақпашының допты лақтыруы(метр).	40	35	30	25	20	15	14	13	35	30	25	20	18	16	14					

ЕСКЕРТПЕ:

- 16,5 м.ден қозғалыссыз жатқан допты қақпа ортасына тебу. Төпкіден кейін доп ауада қақпа сызығынан өтіп, 10м жетпей жерге тимеуі қажет. 10 рет допты тебу және қақпаға дәл кіру саны есептелінеді (1 мүмкіндік беріледі). Норматив тек алаң ойыншыларына арналады.
- қақпадан 30м қашықтықта орналасқан бастапқы нүктеден допты тебе алып жүру, нысанаға дәлдеп тебу. Түзу сызықтар бойынша 4 тіреулер қойылған: біріншісі – сөреден 3 м қашықтықта, қалғандары әрі қарай бір-біріне 3 м қашықтықта. Осы тіреулерді айналып өтіп, 16,5м аспайтын ара қашықтықта допты қақпаға тебу. Міндетті түрде қақпаға дәлдеп теуіп , кіргізу қажет. Норматив уақыт бойынша бағаланады (2 мүмкіндік беріледі).
- Алысқа және дәлдеп тебу. Қимылсыз жатқан допты алыстағы шаршыға 3 рет дәлдеп тебу (5м x 5м). Шаршыға дәлдеп кіргізу және метраж бағаланады. Нормативті барлық алаң ойыншылары орындайды.
- Алысқа дәлдеп лақтыру және кіргізу. Допты алыстағы шаршыға 3 рет дәлдеп тебу (5м x 5м). Шаршыға дәлдеп кіргізу және метраж бағаланады. Нормативті тек қақпашылар орындайды.

**Көгалдағы хоккей мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

№	Жаттығулар	Ерлер										Әйелдер									
		БАЛЛАДАРЫ										БАЛЛАДАРЫ									
		45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10				
1	Доптыалып жүріп, бағананы орап, допты қақпаға соғу(сек)	6,6	6,7	6,8	6,9	7,0	7,1	7,2	7,3	7,7	7,8	8,0	8,2	8,4	8,5	8,6	9,1				
2	Доптықлошкаменд әлдік пен қашықтыққа соғу(м)	35,0	33,4	32,0	30,0	29,0	28,0	27,5	27,0	22	21	20	19	18	17	16	15				
3	Қақпағаарналғансо кқыларуақытқа (сек)	8,2	8,4	8,6	8,7	8,8	8,9	9,0	9,1	10,3	10,5	10,7	10,9	11,4	11,6	12,0	12,5				
4	Ойынғақатысу	Ойынныңәдістемесі мен тактикасынбағалау										Ойынныңәдістемесі мен тактикасынбағалау									

ЕСКЕРТПЕ:

1. Допты 9 м қашықтықтан қақпаға соғу. Соққыдан кейін, 10 м жетпей доп қақпа сызығынан асып ауамен жерге тию керек. 10 соққы орындалып, қақпаға түскені есептеледі. (1 рет мүмкіндік рұқсат етіледі). Тек алаң ойыншыларына арналады.
  2. Допты бастапқы нүктеден алып жүріп, мақсатқа ағудан кейін 30м қақпаға дейінгі нысанаға соққы жасау. Тікелей сызықта 4 бағана орнатылған: бірінші – бағана бастапқы нүктеден 3 м, ал келесі бағана - 3 м сайын орнатылады. Мақсат бағананы орап, қақпаға 9м жетпей соққы жасау. (2 мүмкіндік рұқсат етіледі). Қақпаға түсуру міндетті. Норматив уақытқа байланысты бағаланады. Допты қақпаға салу - бұл міндетті. Стандарт уақыт бойынша есептеледі (2 мүмкіндік рұқсат етіледі).
  3. Қашықтыққа және дәлдікке соққы жасау. Доппен 3 соққы қашықтықта және уақытпен есеп мергендікке (5м x 5 м) квадратқа орындалады.
- Метраж және квадратқа тигізу есептеледі. Нормативті барлығы орындайды.

Ойын сараптамасына қатысу және техникалық-тактикалық әрекеттерге баға беріледі .

**Жеңіл атлетикадан мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

ЖҮГІРУ 60 М				ЖҮГІРІП КЕП ҰЗЫНДЫҚҚА СЕКІРУ				ТӨМЕННЕН АЛҒА ҚАРАЙ ТЕМІРШАРДЫ ЛАҚТЫРУ			
Ерлер		Әйелдер		Ерлер		Әйелдер		Ерлер – 5кг.		Әйелдер –3кг.	
Норматив -тер	Баллдары	Норматив -тер	Баллдары	Норматив -тер	Баллдары	Норматив -тер	Баллдары	Норматив -тер	Баллдары	Норматив -тер	Баллдары
8.5	45	9.6	45	5.10	45	4.60	45	11.00	45	10.00	45
8.7	40	9.8	40	5.00	40	4.30	40	10.50	40	9.50	40
9.0	35	10.2	35	4.80	35	4.10	35	9.50	35	9.00	35
9.4	30	10.5	30	4.60	30	4.00	30	9.00	30	8.50	30
9.8	25	10.7	25	4.40	25	3.80	25	8.00	25	8.00	25
10.0	20	10.9	20	4.20	20	3.60	20	8.50	20	7.50	20
10.2	15	11.2	15	4.00	15	3.40	15	7.00	15	7.00	15
10.5	10	11.4	10	3.80	10	3.20	10	6.00	10	6.00	10

**Жүзуден мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

Жаттығулар	Ерлер										Әйелдер													
	БАЛЛАР										БАЛЛАР													
	45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10
50 м жүзу Еркін түр (секунд)	28	29	30	31	32	33	34	35	30	31	32	33	34	35	36	37								
100 м жүзу Кешенді (секунд)	1,17	1,20	1,23	1,26	1,29	1,32	1,35	1,38	1,20	1,23	1,28	1,31	1,34	1,37	1,40	1,43								
Итеріле кеудеде сырғу (метр)**	10	9	8	7	6	5	4	3	10	9	8	7	6	5	4	3								
Қашықтыққа бастапқы секіру (метр)**	12,5	11	10	9	8	7	6	5	12,5	11	10	9	8	7	6	5								

ЕСКЕРТІПЕ:

- 1.*уақыт секундпен көрсетілген
- 2.**метрмен көрсетілген

**Гимнастика мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

Гимнастика түрлері	Балдармен бағалау (орындау техникасы)									
	45	40	35	30	25	20	15	10		
Сп. гимнастика, ер.	30,0-27,0	26,9-25,6	25,5-24,1	24,0-22,6	22,5-21,1	21,0-19,4	19,5-18,1	18,0 және төмен		
Сп. гимнастика, әйел.	20,0-18,0	17,9-17,1	17,0-16,1	16,0-15,1	15,0-14,1	14,0-13,1	13,0-12,1	12,0 және төмен		
Көркем гимнастика										
Акробатика, Фитнес-аэробика										

1. Техникалық дайындығын баллдық бағалау жарыстың Халықаралық ережелеріне және ХГФ бағдарламасына сәйкес көпсайыс түрлерін орындаудан тұрады. Бағдарлама емтиханы:

- спорттық гимнастика – ерлер көпсайысының 3 түрі, әйелдер 2 түрі;
- көркем гимнастика – жеке бағдарлама бойынша 2 түрі/ 1 топтық және 1 жеке жағтығулар таңдау бойынша;
- акробатика/фитнес-аэробика – спорттық гимнастиканың 1 жасөспірімдер разрядынан еркін жағтығу және акробатика/фитнес-аэробиканың таңдалынған түрінен комбинация.

2. Жағтығудағы қиындық топтарының саны 3-7 элементтерн құрылуы қажет.

3. Көпсайыс түрлері техникасының деңгейі жағтығуды орындау сапасына қарай бағаланады, техникалық қателіктер төрешілермен тіркелінеді және есептен алынады, одан алынған бағаны сәйкесінше разряд коэффициентіне көбейтеді:

- б/р - 0,95
- 3 разряд – 1,0
- 2 разряд – 1,05
- 1 разряд – 1,1
- СШҮ – 1,15

4. Түр үшін қойылатын баға – төрешілер бағалауының орта арифметикасы. Көпсайыс түрлерін орындағаны үшін қойылатын баллдар қосылып, орта балл кестеге сәйкес анықталады.

**Бокс мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

№	Сынақ түрі	Тапсырманы орындау барысындағы қателіктер саны	Баллдар
1	«Көлеңкемен күрес» имитациялық жаттығулар арқылы бокс техникасын демонстрациялау	Тапсырманы мұлтіксіз орындау	45
		Бірғана кішігірім қателік	40
		Екі кішігірім қателік	35
		Үш кішігірім қателік	30
		Бір елеулі қателік	25
		Екі елеулі қателік	20
		Үш елеулі қателік	15
		2 және одан көп өрескел қателік	10
Ескертпе:			
Өрескел қателіктер:			
а) қимыл-қозғалыс кезінде тепе-теңдікті сақтамау және құлау;			
б) соққы және қорғаныс кезінде тепе-теңдікті және үйлесімділікті жоғалту;			
Елеулі қателіктер:			
а) соққы және қорғаныс кезінде қимыл-қозғалыс динамикасын, балансын және мүддірісін бұзу;			
б) соққы және қорғаныс кезінде көтеріңкі бас және ашық жұдырықпен соғу;			
Кішігірім қателіктер:			
а) соққы және қорғаныс кезінде кеңістік пен уақыт және қимыл-қозғалыс сипаттамасын бұзу;			
б) спорт ережелеріне сәйкес эквипировкасын бұзу.			
2	Демонстрация техника бокс с партнёром по заданию: «условный бой» «шартты жекпе-жек» тапсырмасы арқылы серіктеспен бокс техникасын демонстрациялау	Тапсырманы мұлтіксіз орындау	45
		Бірғана кішігірім қателік	40
		Екі кішігірім қателік	35
		Үш кішігірім қателік	30
		Бір елеулі қателік	25
		Екі елеулі қателік	20
		Үш елеулі қателік	15
		2 және одан көп өрескел қателік	10
Ескертпе:			
Өрескел қателіктер:			

а) жаттығулар тепе-теңдікті жоғалту, мүлт кету, «ашық қолғап» және құлаштап ұру арқылы орындалса;

б) «шартты жекпе-жек» тапсырмасы шарттарын орындамау

Елеулі қателіктер:

а) соққы және қорғаныс кезіндегі шамадан тыс амплитуда және қажетті ара қашықтықты сақтамау;

б) жаттығу кезінде соққы және қорғаныс кеңістігі мен уақыт және қимыл-қозғалыс сипаттамасын бұзу;
(кешігумен)

Кішігірім қателіктер:

а) жаттығулар соққы әрекеттерінің кішігірім сипаттағы қателіктерімен орындалған (жұдырықтың дұрыс қойылуында, соққы өзгерісі); қашықтығының

б) жаттығулардың шабуыл жасау мен қорғаныс әрекеттеріндегі жеткіліксіз амплитудада орындалуы.

3	«Еркін жекпе-жек» боксшының арнайы дайындығын анықтау	Тапсырманы мүлтіксіз орындау	45
		Бірғана кішігірім қателік	40
		Екі кішігірім қателік	35
		Үш кішігірім қателік	30
		Бір елеулі қателік	25
		Екі елеулі қателік	20
		Үш елеулі қателік	15
		2 және одан көп өрескел қателік	10

Ескертпе:

Өрескел қателіктер:

а) жекпе-жек амалдары тепе-теңдіктін жоғалуымен, шамадан тыс амплитудамен және соққы және қорғаныс әрекеттері сипаттамасының бұзылуымен орындалған (құлаулар, қарапайым соққыларды жіберіп алу, баспен қауіпті қозғалыстар жасау);

б) жекпе-жек амалдары бокс ережесінің өрескел бұзушылықтарымен орындалған: (белден төмен соққы жасау, лактырулар, бас және аяқпен қауіпті қимылдар)

Елеулі қателіктер:

а) қажетті ара қашықтықты жоғалта отырып қорғаныс және соққы әрекеттерінде шамадан тыс амплитуданың болуы:(кешігу, ұзақ ұстап тұру және серіктесті итеру).

б) жекпе-жек амалдары тиімсіз орындалған: (үйлесімділікті жоғалтудан әлсіреу және жекпе-жекте соққыларды жіберіп алу).

Кішігірім қателіктер:

а) соққы әрекеттерінің кішігірім сипаттағы бұзушылықтарымен орындалған (жұдырықтың қойылуы, соққы ара қашықтығын жоғалту);

б) жаттығулар кішігірім ереже бұзушылықтарымен орындалған: (қате соққылар үшін берілген ескертулер).

**Армрестлинг, пауэрлифтинг, тяжёлая атлетика, бодибилдинг мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

Емтихан түрі	Салмақ категориясы	Баллдар саны				5 балл
		45*	35 балл	25 балл	15 балл	
Зілтемірмен отырып тұру	55		55 кг	50 кг	45 кг	45 кг төмен
	60		60 кг	55 кг	50 кг	50 кг төмен
	66		65 кг	60 кг	55 кг	55 кг төмен
	70		70 кг	65 кг	60 кг	60 кг төмен
	80		75 кг	70 кг	65 кг	65 кг төмен
	90 және одан жоғары		80 кг	75 кг	70 кг	70 кг төмен
Жатып сығымдап көтеру	55		40 кг	35 кг	30 кг	30 кг төмен
	60		45 кг	40 кг	35 кг	35 кг төмен
	66		50 кг	45 кг	40 кг	40 кг төмен
	70		55 кг	50 кг	45 кг	45 кг төмен
	80		60 кг	55 кг	50 кг	50 кг төмен
	90 және одан жоғары		65 кг	60 кг	55 кг	55 кг төмен
Тұра күш жұмсау	55		75 кг	70 кг	65 кг	65 кг төмен
	60		80 кг	75 кг	70 кг	70 кг төмен
	66		85 кг	80 кг	75 кг	75 кг төмен
	70		90 кг	85 кг	80 кг	80 кг төмен
	80		95 кг	88 кг	85 кг	85 кг төмен
	90 және одан жоғары		105 кг	90 кг	88 кг	88 кг төмен

*Спорт шеберлері және одан жоғары, ҚР чемпиондары мен жүлдегерлері, Азия ойындары мен әлем Чемпионаттарының, Олимпиада ойындарының чемпиондары мен жүлдегерлері 45 баллға ие болады.

**Тасквондо, каратэ-до, кикбокс, тайский бокс, ушу және т.б. мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

№	Тест атаулары	Ерлер										Әйелдер									
		45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10				
1	Оң, сол қолмен тікелей соққы техникасын демонстрациялау (10 с. ішінде), орындау саны	20	18	16	14	12	10	8	6	18	16	14	12	10	8	6	4				
2	Аяқпен жанынан соққы беру техникасын демонстрациялау (табанды көтере) орта деңгей (10 с. ішінде), саны	14	12	10	8	6	4	3	2	12	10	8	6	5	4	3	2				
3	Формальді жаттығуларды демонстрациялау (пумсе, ката, таолу, композициялар және т.б.)	кәте сіз	1	2	3	4	5	6	7	кәтесі 3	1	2	3	4	5	6	7				

**Қазақ күресі мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

№	Тест атаулары	Ерлер										Әйелдер									
		45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10				
1	Жамбасқа алып лақтыру (30 с. ішінде), саны	20	18	16	14	12	10	8	6	18	16	14	12	10	8	6	4				
2	Иықтан асыра лақтыру (30 с. ішінде), саны	20	18	16	14	12	10	8	6	18	16	14	12	10	8	6	4				
3	Алдыңан қағу (30 с. ішінде), саны	20	18	16	14	12	10	8	6	18	16	14	12	10	8	6	4				

**Көкпар, аударыспақ, жамбы ату, тенге алу, қыз қуу, бәйге, құсбегілік
мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

№	Тест атаулары	Ерлер										Әйелдер									
		45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10				
1	Қайталамалы жүгіріс 3*10 (секунд)	7,0	8,0	9,0	10,0	11,0	12,0	13,0	16,0	9,0	10,0	11,0	12,0	13,0	14,0	15,0	16,0				
2	Допты қолмен квадратқа дөлдеп және қашықтыққа лақтыру (2м*2м) 10 лақтыру (10м ден)	10	9	8	7	6	5	4	3	8	7	6	5	4	3	2	1				
3	Икемділік тесті (гимнастикалық орындықта аяқты тік ұстап, тұрған қалыпта енкею (см)	13	12	10	9	7	5	4	1	12	10	9	8	7	5	4	1				

Тоғызқұмалак
мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)

№	Тақырып	Балл							
		45	40	35	30	25	20	15	10
1	Тоғызқұмалак тақтасының құрылысы және жүріс жасау түрлері	Өр отаудың атын атап көрсетіңіз	Атсырау деген не? Тақтада көрсетіңіз	Классика, блиц, рапид ойындары қанша уақыттан ойналады. Тақта мен сағаттың көмегімен мысал келтіріңіз	Жарыс жүйелерін атаңыз. Өр жүйені тәжірибеде көрсетіңіз	Жарыс барысында жүруді міндеттейтін жағдайлар	Тұздық алу ережесі қандай? Тұздық алуға болмайтын жағдайды көрсетіңіз	Жүріс жасау, бастаушы, қостаушы жарыста қалай аталады	Тақта құрылысын таныстыру құмалақтарды орналастыру
2	Жазып ойнау тәртібі және жүріс есептеу	Ойын соңында жүріс қысқартпау үшін құмалақтар қалай орналастыру тиімді	Ойын барысында сағат бастаушының қай жағында болады?	Жалаушаның құлауына неше минут қалғанда жазуды уақытша тоқтатуға болады? Сағатпен, тақтамен жағдаятты көрсетіңіз	Жүрістерді қосу-алу амалдарымен санауды тақтада көрсетіңіз	«Атжетер» ұғымына түсіндіріп, тақтада жүріспен көрсетіңіз	Тең дәрежелі тұздықтарды көрсетіңіз	Диagramма неше жүрістен кейін жасалады. Тақтада диagramманы жазып көрсет	Ойынды жазу барысында «Тұздық» белгісі қалай белгіленеді
3	Комбинация жасау түрлері	Тұздық болмағанда жағдайда 7-тастан 3- тас алу комбинациясы	Ойын соңындағы «Құйрық кесу» әдісін көрсету	76-дебютінің табысты жауап жүрістерін көрсетіңіз	13-тастан 8-тас алу комбинациясын көрсетіңіз	10-тастан 6-тас алу комбинациясын көрсетіңіз	8-тастан 4-тас алу комбинациясын көрсетіңіз	5-тастан 2-тас алу комбинациясын көрсетіңіз	Тұздықтан «Қарғу» үшін неше тас жинау қажет. Соңында 2 тас қалмау үшін неше тастан өткізген тиімді. тақтада көрсетіңіз

**Шахмат мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

№	Тест атаулары	Баллдар							
		45	40	35	30	25	20	15	10
1	Шахмат фигуралары мен пешкаларын ойнату ерекшеліктері	Шахмат фигуралары мен пешкаларын белсенді игеру және ойнату, жылдам шешім қабылдау	Шахматтың кейбір фигуралары мен пешкаларын белсенді игеру, бірқалыпты шешім қабылдау байқалмайды	Шахмат фигуралары мен пешкаларын белсенді игеру, бірқалыпты басымдылық ладья мен ферзаға беріледі.	Шахмат фигураларын ойнатудың барлық шарттарын анық орындамау.	Шахмат фигуралары мен пешкаларын игеру туралы білімнің таяздығы	Шахмат фигураларын ойнатудағы білімнің әлсіз байланыссыздығы	Шахмат фигураларын ойнатудағы білімнің байланыссыздығы	Шахмат фигураларын ойнатудағы білімнің болмауы
2	Ашық, жартылай ашық және жабық дебюттеріне сипаттама беру (қысқаша) Араларында байланыс бар ма? Мысалдар	Қазіргі шахматта дебюттер арасында нақты шек жоқ. Көбінесе жабық дебюттер ашыққа ауысып отырады және керісінше. Мысалдар	Қазіргі шахматта дебюттер арасында нақты шек жоқ. Көбінесе жабық дебюттер ашыққа ауысып отырады және керісінше. Мысалдар бермейді.	Жоғарыдағы дебюттер сипаттамасы толық емес. Арасындағы байланыс нақты емес және мысалдар берілмейді.	Жоғарыдағы дебюттер сипаттамасы толық емес.	Жоғарыдағы дебюттер сипаттамасы толық емес.	Жоғарыдағы дебюттер сипаттамасы толық емес.	Жоғарыдағы дебюттер сипаттамасы толық емес.	Жоғарыдағы айтылған дебюттер атауындағы ауқымды түсініксіздік
3	Этюдтік композициялар туралы.	Этюдтік композицияларда нақты	Этюдтік композиция классиктері	Этюдтік композиция классиктері	Тақырып бойынша нақты	Этюдтік композиция мен	Этюд және оның шахматтағы	Этюд туралы білімнің байланыссыздығы	Этюдтік туралы білімнің

Кейбір этюдтік идеяларды тәжірибеде көрсету. Белгілі этюдтік композицияла рды атау	білу. Партия мен этюдтік композиция арасындағы байланыс берілген. Этюдтік композиция классиктері аталған.	аталмаған	туралы білім берілмеген.	мысалдар берілмеген.	тәжірибе байланысы туралы мысалдар берілмеген.	маңызы туралы білімнің әлсіздігі.	ығы.	болмауы.
--	---	-----------	--------------------------	----------------------	--	-----------------------------------	------	----------

**Шаңғы спорты мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

Сынақ түрлері	Ерлер										Әйелдер									
	БАЛЛАДАРЫ																			
	45*	40	35	30	25	20	15	10	45*	40	35	30	25	20	15	10				
Шаңғымен жүгіру және биатлон 1. Дөңгелекті шаңғыда қозғалыс тәсілдерінің техникасын көрсету (кателер) 2. Жүгіру, ерлер –3 шақырым, әйелдер –2 шақырым. (мин.,сек.)	2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8					
	10.3 0	10.4 0	10.5 0	11.0 0	11.1 0	11.2 0	11.30		8.5 0	9.00 0	9.1 0	9.20	9.30	9.40	9.5 0					
Тау шаңғысының спорты 1. Ұзындығы 15 м. тегіс аланда қозғалып келе жатып қос шаңғымен бұрылуды еліктеп көрсету (кателер) 2. Ұзындығы 50 м. «жыланша бұраландыған» шаңғы жолындағы ені 3 м. қақпадан өту (сек)	2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8					
	9,7	9,8	9,9	10,0	10,1	10,2	10,3		10,7	10,8	10,9	11,0	11,1	11,2	11,3					
Шаңғыдағы қос сайыс 1. Дөңгелекті шаңғыда қозғалыс тәсілдерінің техникасын көрсету (кателер) 2. Шаңғымен тұғырдан секірудің техникасын ашып көрсету- еліктеулер (кателер) 3. Жүгіру, ерлер –3 шақырым (мин.,сек.)	2	3	4	5	6	7	8													
	2	3	4	5	6	7	8													
	10.3 0	10.4 0	10.5 0	11.0 0	11.1 0	11.2 0	11.30													
Шаңғымен тұғырдан секіру 1. Шаңғымен тұғырдан секірудің техникасын ашып көрсету- еліктеулер (кателер)	2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8					
	275	270	265	260	255	250	245		19	190	185	180	175	170	165					

**Конькимен мәнерлеп сырғанау спорты мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

Сынақ түрлері	Ерлер										Әйелдер									
	БАЛЛАР																			
	45*	40	35	30	25	20	15	10	45*	40	35	30	25	20	15	10				
1. Конькимен жалқы сырғанау (әйелдер мен ерлер): Қысқа бағдарлама элементтерін орындау (категориялар)		2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8				
2. 30 м жүгіру (сек)		4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1		5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8				
3. Орнынан үш адымдап секіру (см)		715	710	705	700	695	690	680		595	590	585	580	575	570	560				

*Спорт шеберлері және одан жоғары, ҚР чемпиондары мен жүлдегерлері, Азия ойындары мен әлем Чемпионаттарының, Олимпиада ойындарының чемпиондары мен жүлдегерлері 45 баллаға ие болады.

**Ату спорты мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

Сынақтар түрі	Ерлер										Әйелдер					
	БАЛЛАДАРЫ															
	45*	40	35	30	25	20	15	10	45*	40	35	30	25	20	15	10
Оқпен ату 1. МВ-1 жаттығуын шағын калибрлі қарумен орындау немесе ВП-4 жаттығуын пневматикалық қарумен орындау. (бес оқпен ату нәтижесін көрсету) 2. 30 м жүгіру (сек) 3. Орнынан үш адымдап секіру (см)		43	41	39	37	35	33	31	43		41	39	37	35	33	31
	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1	5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8		
	715	710	705	700	695	690	680	59	590	585	580	575	570	560		
Садақпен ату 1. Садақты иекке дейін тарту (саны) 1. Садақты сол қалыпта ұстау (сек) 2. 30 м жүгіру (сек) 3. Орнынан үш адымдап секіру (см)		24	23	22	21	20	15	10	19		18	17	16	15	10	5
	19	18	17	16	15	14	10	10	14	13	12	11	10	9	5	5
	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1	5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8		
	715	710	705	700	695	690	680	59	590	585	580	575	570	560		

*Спорт шеберлері және одан жоғары, ҚР чемпиондары мен жүлдегерлері, Азия ойындары мен әлем Чемпионаттарының, Олимпиада ойындарының чемпиондары мен жүлдегерлері 45 балла ие болады.

**Велоспорт мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

Сынақ түрлері	Ерлер										Әйелдер					
	БАЛЛДАРЫ															
	45*	40	35	30	25	20	15	10	45*	40	35	30	25	20	15	10
Әр түрлі стартта уақытқа жарысу																
Ерлер –25 км (мин.сек)		35.0	38.00	40.00	42.00	44.00	46.00	48.00								
Әйелдер –15км (мин.сек)		0							22.0	23.0	24.0	25.0	26.0	27.0	28.0	
									0	0	0	0	0	0	0	0
2. 30 м жүлгіру (сек)		4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1	5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8	
3. Орнынан үш адымдап секіру (см)		715	710	705	700	695	690	680	595	590	585	580	575	570	560	

*Спорт шеберлері және одан жоғары, ҚР чемпиондары мен жүлдегерлері, Азия ойындары мен әлем Чемпионаттарының, Олимпиада ойындарының чемпиондары мен жүлдегерлері 45 балға ие болады.

**Семсерлесу мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

Сынақ түрлері	ЕРЛЕР										ӘЙЕЛДЕР									
	БАЛЛДАРЫ																			
	45*	40	35	30	25	20	15	10	45*	40	35	30	25	20	15	10				
1. Негізгі қалып пен қозғалыстарды орындау және әр түрлі қашықтықта нысанаға шаншу атаулары. (кателіктер)		2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8				
2. 30 сек ішінде орындықта секіру (саны): ерлер, әйелдер.		53	51	49	47	45	43	40		43	41	39	37	35	33	30				
3. Орнынан үш алымдап секіру (см)		715	710	705	700	695	690	680		595	590	585	580	575	570	560				

*Спорт шеберлері және одан жоғары, ҚР чемпиондары мен жүлдегерлері, Азия ойындары мен әлем Чемпионаттарының, Олимпиада ойындарының чемпиондары мен жүлдегерлері 45 балға ие болады.

**Грек-рим, еркін күрес мамандандырылуы бойынша екінші шығармашылық емтихан нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

№	А. арнайы жаттығулар	БАЛЛДАРЫ	55 кг дейін	66 кг дейін	74 кг дейін	84 кг дейін	90 кг жоғары
1	«Көпірден аударылулар» жаттығуын орындау (нормативтік уақыт ішінде 10 рет)	45 40 35 30 25 20 15 10	20 с. 22 с 24 с. 26 с 28с 30 с 32с 34 с	21 с 23 с 25 с 27 с 29 с 31 с 33 с 35 с	21 с 23 с 25 с 27 с 29 с 31 с 33 с 35 с	23 с 25 с 27 с 29 с 30 с 32 с 34 с 36 с	30 с 32 с 34 с 36 с 38 с 40 с 42 с 44 с
2	«Көпірде айналу» жаттығуын орындау (әр бағытта 5 рет)	45 40 35 30 25 20 15 10	25 с 27 с 29 с 31 с 33 с 35 с 37 с 39 с	26 с 28 с 30 с 32 с 34 с 36 с 38 с 40 с	28 с 30 с 32 с 34 с 36 с 38 с 40 с 42 с	30 с 32 с 34 с 36 с 38 с 40 с 42 с 44 с	32 с 34 с 36 с 38 с 40 с 42 с 44 с 46 с
3	«Манекенді лақтыру» жаттығуын бүгіп орындау (нормативтік уақытта 10 рет)	45 40 35 30 25 20 15 10	29 с 31 с 33 с 35 с 37 с 39 с 41 с 43 с	31 с 33 с 35 с 37 с 39 с 41 с 43 с 45 с	36 с 38 с 40 с 42 с 44 с 46 с 48 с 50 с	37 с 39 с 41 с 43 с 45 с 47 с 49 с 51 с	39 с 41 с 43 с 45 с 47 с 49 с 51 с 53 с

ЕСКЕРТІПЕ:

1. Бастапқы қалып-тіреуіш, Басты кілемге тигізіл, екі қолды «ілемктеп» қосып, білек кілемге тию керек.
2. Бастапқы қалып – екі қолды «ілемктеп» қосып, көпірге тұру, білек кілемге тию керек.
3. Манекеннің салмағы: 66 кг-ға дейінгі салмақ категорияларының барлығына - 24 кг
74 кг-ға дейінгі салмақ категорияларының барлығына - 28 кг
90 кг-нан жоғары салмақ категорияларының барлығына - 32 кг

**Грек-рим, еркін күрес мамандандырылуы бойынша
екінші шығармашылық емтиханның нормативтері
(4 жылдық білім беру, күндізгі)**

	45 балл	40 балл	35 балл	30балл	25 балл	20 балл	15 балл	10 балл
Б. Грек-рим және еркін күрестерінің техникасы								
1	Аударылу: Бұрау, өту, домалау Керілу (тек еркін күрес үшін), домалау, иілу.							
2	Лақтыру: арқадан алып, кеудеден асыра лақтыру.		Бір қармауда қарсыластың статикалық жағдайында а тәсілді орындау.	Қозғалыстағы бір қармау кезінде тәсілді орындау.	Қарсыластың статикалық жағдайында а тәсілді орындау.	Бінғайсыз, статикалық жағдайдағы бір қармау кезінде тәсілді орындау.	Қарсыластың бінғайлы жағдайында а тәсілді орындау.	Аталмыш тәсілдерді нақты орындамау
3	Тік тұрып: айналдырып, отырып, жұлқып ауыстыру	Өртүрлі қармауларда қарсыластың статикалық жағдайында тәсілдерді орындау						
4	Лақтыру: ниықтан асырып, («дірмен» әдісі), бұрыла, еңкейтіп, лақтыру.	Тәсілдерді өртүрлі жағдайларда а орындау.						
5	Жығу: сілку, бұрау.							

**Грек-рим, еркін күрес мамандандырылуы бойынша
екінші шығармашылық емтиханның нормативтері
(4 жылдық білім беру)**

В. Бақылау белдесулер	45 балл	40 балл	35 балл	30балл	25 балл	20 балл	15 балл	10 балл
Емтихан қабылдаушының тапсырмасы негізінде жарыстың нақты ережелері бойынша берілген уақыт ішінде өткізіледі.	Таза жеңіске жету.	10 балл (еркін күрес), 8 балл (грек-рим күресі) айырмашыл ығымен жеңіске жету.	2-3 балл айырмаш ылығымен жеңіске жету.	Белдесу кезінде техникалық әрекеттері үшін балға ие болу.	Белдесу кезінде 1 техникалық балға ие болу.	Шамалы басымдықпен жеңу.	Белдесу кезінде белсенділік көрсеткені үшін.	Енжар күрескені үшін.

ЕСКЕРТПЕ: Таңдалған спорт түрі бойынша түсу емтиханының балдары үш бағалаудың (А., Б., В бөлімдері үшін) орташа көрсеткішімен анықталады.

**Самбо, дзюдо мамандандырылуы бойынша
екінші шығармашылық емтиханның нормативтері
(4 жылдық білім беру)**

№	А. Арнайы жаттығулар	45 балл	40 балл	35 балл	30балл	25 балл	20 балл	15 балл	10 балл
1	Қолдар «ілемктеліп» қосылып көпірге тұру- білек кілемге тиеді. «Көпірде айналу» жаттығуын орындау (әр жакқа 3 рет)	Бірдей қарқынмен екі бағытта да жүгіріп, максималды қарқынмен тоқтамайды	Орташа қарқынмен тоқтамай, бірдей қарқынмен екі бағытта да жүгіру.	Таяныштан көпірге дейін және көпірден таянышка дейін ауысу, бас және білекті бастапқы жағдайдан 45 градустан артық қозғау.	Тек бір жақта орындау	Бас және білек бастапқы қалыптан 90 градустан көп қозғап, ұсақ қадамдармен жаттығуларды орындау.	Бас және білек бастапқы қалыптан 90 градустан көп жағдайда ауысу.	Басты 180 градуска бұрып, жаттығуды орындау.	Жаттығуды сапасыз орындау.

**Самбо, дзюдо мамандандырылуы бойынша
екінші шығармашылық емтиханның нормативтері
(4 жылдық білім беру)**

№	Б. Самбо, дзюдо курестерінің техникасы	45 балл	40 балл	35 балл	30балл	25 балл	20 балл	15 балл	10 балл
1	Тік тұрып: Лақтыру: айналдыру, (тепелендіктен шығару); еңкейту (аяқпен шалу); айналдыру (диірмен әдісі), бұру (жамбас); бүгілу				Қозғалыстағы бір қармау кезінде тәсілді орындау.	Қарсыластың стапикалық жағдайында тәсілді орындау.	Ынғайсыз, стапикалық жағдайдағы бір қармау кезінде тәсілді орындау.	Қарсыластың ынғайлы жағдайында тәсілді орындау.	Аталмыш тәсілдерді нақты орындамау
2	Аяқтан шалып лақтыру: аяқпен алдыдан және арттан қағу; шалу, ілу және т.б.								
3	Төрт тағанда: бас жағынан, аяқ тұсынан, бүйірінен, үстінен, көлденеңінен, ұстап қалу(тек самбо күресінде)	Тәсілдерді әртүрлі жағдайларда орындау.	Әртүрлі қармауларда қарсыластың стапикалық жағдайында тәсілдерді орындау.	Бір қармауда қарсыластың стапикалық жағдайында тәсілді орындау.					
4	Ауыртатын тәсілдер: қолмен, шынтақпен, тіземен (тек самбода), ахилл сінірін қысу (самбода). Болевые приемы: узлом руки, рычагом локтя, рычагом (разгибанием) колена (только для самбо).								
5	Дзюдо. Ұстап қалу: білекпен, қайырып.								

**Самбо, дзюдо мамандандырылуы бойынша
екінші шығармашылық емтиханның нормативтері
Күндізгі бөлім (4 жылдық білім беру)**

В. Бақылау белдесулер	45 балл	40 балл	35 балл	30 балл	25 балл	20 балл	15 балл	10 балл
Емтихан қабылдаушының тапсырмасы негізінде жарыстың нақты ережелері бойынша берілген уақыт ішінде өткізіледі.	Таза жеңіске жету.	Қысқа белдесу кезінде жеңіске жету.	Белдесу барысында 2-3 кем емес техникалық балл алу.	Белдесу кезінде 1 техникалық балл алу.	Белдесу кезінде техникалық әрекеті үшін балл алу.	Шамалы басымдықпен жеңу.	Белдесу кезінде белсенділік көрсеткені үшін.	Енжар күрескені үшін.

ЕСКЕРТПЕ: Таңдалған спорт түрі бойынша түсу емтиханының балдары үш бағалаудың (А., Б., В бөлімдері үшін) орташа көрсеткішімен анықталады.

3 ЕРЕКШЕ БІЛІМ БЕРІЛУІНЕ ҚАЖЕТТІЛІГІ БАР ТҮЛҒАЛАР ҮШІН ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАНДАРЫН ӨТКІЗУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

3.1 Л. Н. Гумилев атындағы ЕҰУ-дың академиялық саясатына сәйкес білім беру қызметіндегі негізгі қағидаттардың бірі – барлық білім алушыларға тең мүмкіндіктер беру және әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық, діни, гендерлік, жас және басқа да белгілері бойынша, сондай-ақ ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушыларға қатысты кемсітушілікке жол бермеу болып табылады.

3.2 Л. Н. Гумилев атындағы ЕҰУ ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар тұлғалар (бұдан әрі – ЕБҚ бар талапкерлер) қатарынан оқуға түсушілер үшін олардың психофизикалық даму ерекшеліктерін, жеке мүмкіндіктері мен денсаулық жағдайын ескере отырып шығармашылық түсу емтихандарын өткізуді қамтамасыз етеді.

3.3 Оқуға түсу үшін шығармашылық емтихандарын өткізудің тиісті арнайы жағдайларын жасау қажет болған жағдайда ЕБҚ бар талапкерлер Л. Н. Гумилев атындағы ЕҰУ-ға құжаттарын тапсыру кезіндегі өтініштерінде осы қажеттілік туралы мәліметтерді көрсетеді.

3.4 ЕБҚ бар тұлғалар қатарынан оқуға түсушілердің шығармашылық емтиханы екі кезеңде, жеке аудиторияда жазбаша тапсырма түріндегі матрицалық тестілеу не компьютерлік тестілеу нысанында, немесе ауызша түрінде (таңдау бойынша) өткізіледі.

I шығармашылық емтихан – «Мамандық бойынша нормативтер»;

II шығармашылық емтихан – «Жалпы дене дайындығы бойынша нормативтер».

Бір аудиториядағы ЕБҚ және (немесе) мүгедектігі бар тұлғалар қатарынан оқуға түсушілер саны аспау керек:

- жазбаша тапсырма түріндегі матрицалық тестілеу немесе компьютерлік тестілеу нысанында шығармашылық емтиханын тапсыру кезінде – 12 адам;

- қабылдау шығармашылық емтиханын ауызша тапсыру кезінде – 6 адам.

ЕБҚ бар тұлғалар қатарынан оқуға түсушілерге олардың жеке ерекшеліктерін ескере отырып қажетті техникалық көмек көрсет үшін шығармашылық түсу емтиханын тапсыру кезінде Л. Н. Гумилев атындағы ЕҰУ қызметкерлерінің ішінен немесе ассистент ретінде жұмылдырылған тұлғалар қатарынан көмекшінің аудиторияда болуына жол беріледі (жұмыс орнына орналасу, аудитория ішінде қозғалу, тапсырманы оқу және ресімдеу, түсу емтихандарын өткізетін оқытушылармен қарым-қатынас жасау).

3.5 Түсу емтиханы басталар алдында оқуға түсушінің жеке басын сәйкестендіру жүргізіледі. Оқуға түсушінің жеке басын сәйкестендіру жеке басты куәландыратын құжаттағы фотосурет бойынша жүргізіледі.

3.6 Тест тапсырмалары орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білім беру бағдарламасында көзделген оқу пәнінің тақырыптарын қамтуы тиіс және олар үш қиындық деңгейде болады (1 – жеңіл, 2 – орташа, 3 – күрделі).

3.7 Тест тапсырмалары қайталанбауы тиіс. Тест тапсырмасының формасы – бір дұрыс жауабы бар жабық тест.

3.8 Матрицалық және компьютерлік нысандағы тест тапсырмалары үшін олардың күрделілігіне байланысты әрбір сұраққа 1-ден 2 минутқа дейінгі уақыт белгіленеді.

3.9 Шығармашылық емтихан тапсыратын ЕБҚ бар тұлғалар үшін емтихан тапсыру кезінде қосымша уақыт емтихан комиссиясының шешіміне сәйкес беріледі.

3.10 ЕБҚ бар тұлғалар қатарынан оқуға түсушілер шығармашылық түсу емтиханын тапсыру барысында өздерінің жеке ерекшеліктеріне байланысты қажетті техникалық құралдарды (мүгедектер арбасы, оптикалық құрылғылар, әртүрлі модификациядағы есту аппараттары және т.б.) қолдана алады.

3.11 Түсу емтихандарын жүргізу кезінде ЕБҚ бар тұлғалар жеке ерекшеліктеріне байланысты келесідей қосымша талаптар қамтамасыз етіледі:

б) нашар көретіндер үшін:

- 300 люкстен кем емес жеке біркелкі жарықтандыру қамтамасыз етіледі;

- қажет болған жағдайда тапсырманы орындау үшін оқуға түсушілерге ұлғайтқыш құрылғы беріледі; сондай-ақ, өздеріне тиесілі ұлғайтқыш құрылғыларды пайдалануларына болады;

- шығармашылық емтихан тапсырмалары үлкейтілген шрифтпен ресімделеді.

в) саңыраулар мен нашар еститіндер үшін:

- ұжымдық пайдаланудағы дыбыс күшейткіш аппаратураның болуы қамтамасыз етіледі, қажет болған жағдайда түсушілерге жеке пайдаланудағы дыбыс күшейткіш аппаратура ұсынылады; сурдо аударма қызметтері ұсынылады;

г) соқыр-саңыраулар үшін тифлосурдо аударма қызметтері ұсынылады (соқырлар мен саңыраулар үшін тиісінше орындалатын талаптардан басқа);

д) сөйлеу қабілеті ауыр бұзылған, саңырау, нашар еститін адамдар үшін түсусынақтары матрицалық тестілеу немесе компьютерлік тестілеу түрінде жазбаша нысанда жүргізіледі;

е) тірек-қимыл аппараты бұзылған, аяқ-қолдарының қозғалыс функциялары бұзылған немесе аяқ не қолдары болмаған адамдар үшін:

- жазбаша тапсырмалар мамандандырылған бағдарламалық жасақталған компьютерде орындалады немесе ассистентке айту арқылы жазылады;

- жазбаша түрде өткізілетін түсу сынақтары ауызша формада өткізіледі (қосымша шығармашылық және (немесе) кәсіби бағыттағы түсу сынақтары – ЕҰУ шешімі бойынша).

3.12 Таңдаған спорт түрінен СШ,ЕСШ, ХДСШ, Қазақстан Республикасының чемпионы немесе жүлдегері, Азия Паралимпиадалық ойындарының, Әлем чемпионаттарының немесе Паралимпиадалық ойындарының чемпионы немесе жүлдегері спорттық атақтары бар. ЕБҚ бар үміткеремтихан тапсырмайды. Мамандыққа автоматты түрде 45 балл алады.

3.13 Құжаттарды қабылдау Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ-дың қабылдау Ережесінде белгіленген мерзімде жүргізіледі. Құжаттарды қабылдау мерзімдерін ешқандай жағдайда бұзуға жол берілмейді. Құжаттарды қабылдау аяқталған күннен кейін ЕБҚ бар талапкерге шығармашылық емтиханның өтетін орны мен күні туралы хабарланады.

4 ЕРЕКШЕ БІЛІМ БЕРУ ҚАЖЕТТІЛІКТЕРІ БАР ТАЛАПКЕРЛЕРГЕ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАНТАПСЫРУҒА АРНАЛҒАН СҰРАҚТАР ТАҚЫРЫБЫ

I емтихан - «Мамандандық бойынша нормативтер»

1. Спорт дене шынықтырудың құрамдас бөлігі ретінде.
2. Қазіргі қоғамдағы спорттың рөлі.
3. Спортты дамытудың негізгі бағыттары, олардың мақсаттары.
4. Таңдалған спорт түріндегі техникалық-тактикалық әрекеттер мен тәсілдердің негіздері.
5. Қазақстанда таңдалған спорт түрінің даму тарихы.
6. Таңдалған спорт түріндегі спортшының жалпы дене дайындығы.
7. Спортпен шұғылдану кезіндегі қауіпсіздік техникасы.
8. Таңдалған спорт түріндегі киім, аяқ киім, спорттық жабдықтар мен жабдықтарға қойылатын талаптар.
9. Спорттық жарақаттардың себептері.
10. Циклдік спорт түрлері.
11. Ациклдық спорт түрлері.
12. Қазіргі Олимпиада ойындарының тарихы, ұраны және рәміздері.
13. Қазақстанның Олимпиада чемпиондары мен жүлдегерлері.
14. Емдік дене шынықтыру.
15. Гипокинезия және гиподинамия, олардың адам ағзасына әсері.
16. Тұлға және дұрыс тұрға адам өмірі үшін маңызы.
17. Омыртқаның қисаюының негізгі түрлерінің сипаттамасы (лордоз, кифоз, сколиоз).
18. Коррекциялық гимнастика.
19. Физикалық реабилитация.
20. Бейімдік дене шынықтыру.
21. Бейімділік қабілеті
22. Паралимпиадалық спорт.
23. Сурдлимпиада.
24. Арнайы олимпиада.
25. Қазақстанның әйгілі паралимпиадашылары.
26. Қазақстан Республикасының Ұлттық паралимпиадалық комитеті.
27. Қазақстан Республикасындағы паралимпиадалық қозғалыстың қысқаша тарихы.
28. Қазақстан Республикасындағы ұлттық спорт түрлері.
29. Қазақстанда қысқы спорт түрлерінің дамуы.
30. Таңдалған спорт түрімен айналысудың ерекшеліктері.

II емтихан - «Жалпы дене дайындығының нормативтері»

1. Дене мәдениеті қоғам мәдениетінің бір түрі ретінде.

2. Жеке тұлғаны дамытудағы дене шынықтырудың рөлі мен маңызы.
3. Мектеп жасына дейінгі балалар үшін дене шынықтырудың маңызы.
4. Дене шынықтыру жалпы білім беретін мектептердегі оқу пәні ретінде.
5. Дене шынықтыру және адамды жетілдірудегі дене дайындық.
6. Дене жаттығуларының адам ағзасының негізгі жүйелеріне әсері.
7. Дене жаттығуларының адамның дене бітіміне әсері.
8. Дене жаттығуларының дене дайындығы деңгейіне әсері.
9. Дене шынықтыру сабағында жарақаттанудың алдын алу.
10. Жалпы дамытушы дене жаттығулары және олардың денсаулықты нығайтудағы рөлі.
11. Өмірлік маңызды қимыл-қозғалыс дағдылары мен дағдыларын қалыптастыру үшін дене жаттығуларының маңызы.
12. Дене шынықтыру сабақтарының қауіпсіздік ережелері.
13. Дене шынықтыру сабағындағы жарақаттарға алғашқы көмек.
14. Дене жаттығуларын жасау кезінде өзін-өзі бақылау негіздері.
15. Мектептегі дене тәрбиесі сабақтарының гигиеналық және ұйымдастырушылық негіздері.
16. Жаттығу кезінде шаршау белгілері.
17. Дене жаттығуларын ұйымдастыру мен өткізудің ерекшеліктері.
18. Дене шынықтыру көмегімен белсенді демалысты ұйымдастыру формалары.
19. Денсаулық және оның себебін анықтау
20. Салауатты өмір салты және оның негізгі компоненттері.
21. Тамақтану және оның адам ағзасының өсуі мен дамуы үшін маңызы.
22. Дене белсенділігі салауатты өмір салтының негізгі компоненті ретінде.
23. Зиянды әдеттер (темекі шегу, алкогольизм, нашакорлық), олардың пайда болу себептері және адам ағзасына зиянды әсері.
24. Дене шынықтырумен айналысатын адамдардың жеке гигиенасының негіздері.
25. Шынығудың негізгі принциптері және оның түрлері.
26. Таңғы гигиеналық жаттығулар және оның мәні.
27. Отбасылық дене тәрбиесі.
28. Тыныс алу гимнастикасы денсаулықты жақсарту жүйесі ретінде.
29. Дене жаттығуларының заманауи сауықтыру жүйелері.
30. Адам денсаулығын жақсартудағы жүру мен жүгірудің рөлі.

5 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдар үшін дене шынықтыру пәнінен шығармашылық емтихандарды бағалау критерийлері

5.1 Қабылдау шығармашылық емтихандары орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білім берудің жалпы білім беру бағдарламасын әзірлеу кезінде оқылатын «Дене шынықтыру» пәні бойынша дене тәрбиесі және спорт саласындағы білімді бағдарлама деңгейінде анықтауға бағытталған.

5.2 «Дене шынықтыру» пәні бойынша шығармашылық емтихандарға кіргізу кестеге сәйкес өткізіледі.

5.3 Бір шығармашылық емтиханды бағалау 45 балдан бастап бағаланады.

5.4 Ауызша шығармашылық емтихан тапсыратын ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдар 1-кестеге сәйкес бағаланады.

Кесте 1

Көрсетілген білімді ауызша бағалау

Бағалау	Критерий
45 ұпай	- қойылған сұраққа нақты жауап берілген жағдайда қойылады, объект туралы саналы білімнің жиынтығы көрсетіледі. Нысан туралы білім оны белгілі ғылым жүйесінде және пәнаралық байланыста түсіну аясында көрінеді. Жауап ғылыми тұрғыдан тұжырымдалған, логикалық, демонстрациялық, өтініш берушінің авторлық позициясын көрсетеді.
40 ұпай	- қойылған сұраққа нақты емес жауап берілген жағдайда қойылады, объект туралы саналы білімнің жиынтығы көрсетіледі. Нысан туралы білім оны белгілі бір ғылым жүйесінде түсіну аясында көрінеді. Ұғымдарды анықтауда кемшіліктер жіберілуі мүмкін.
35 ұпай	- студенттерге қойылған сұрақтарға дұрыс емес жауаптар берілген жағдайда қойылады. Жауапта ұғымдарды, теорияларды, құбылыстарды ашып көрсету жеткіліксіз. Жауапта емтихан алушының көмегімен түзетілген кемшіліктер, қателіктер бар.
30 ұпай	- өтініш беруші қойылған сұрақтарға дұрыс емес жауап берген кезде қойылады. Жауапта ұғымдарды, теорияларды, құбылыстарды ашып көрсету жеткіліксіз. Жауапта емтихан алушының көмегімен түзетілген кемшіліктер, қателіктер бар.
25 ұпай	- өтініш беруші қойылған сұрақтарға дұрыс емес жауап берген кезде қойылады. Тұсаукесердің логикасы мен дәйектілігі бұзушылықтарға ие. Ұғымдарды ашуда, терминдерді қолдануда қателіктер жіберілді. Өтініш беруші маңызды және елеусіз белгілерді және себеп-салдар байланыстарын дербес анықтай алмайды.
20 ұпай	- студенттерге қойылған сұрақтарға дұрыс емес жауаптар берілген жағдайда қойылады. Ой қабілетін дұрыс жеткізе алмағандылығы. Ұғымдарды ашуда, терминдерді қолдануда қателіктер жіберілді. Өтініш беруші маңызды және елеусіз белгілерді және себеп-салдар байланыстарын дербес анықтай алмайды.
15 ұпай	- толық емес жауап берілген жағдайда қойылады. Ойын дұрыс жеткізе алмайтындылығы. Өтініш берушінің дәлелдеуі қиынға соғады. Терминдердің, ұғымдардың, фактілердің, құбылыстардың сипаттамаларында анықтамалық қателіктер көп. Жауапта ешқандай қорытынды жоқ.
10 ұпай	- толық емес жауап берілген жағдайда қойылады. Ой қабілетін дұрыс жеткізе алмайтындылығы. Өтініш берушінің дәлелдеуі қиынға соғады. Талапкерге дәлелдеу қиынға соғады. Терминдердің, ұғымдардың, фактілердің, құбылыстардың сипаттамаларында анықтамалық қателіктер көп. Жауапта ешқандай қорытынды жоқ.
5 ұпай	- өтініш беруші ұсынылған мәселелер бойынша білімінің жеткіліксіздігін көрсеткен жағдайда.

5.5 Қиындық деңгейі тест тапсырмалары бойынша жалпы саны 2-кестеде анықталған.

Кесте 2

Қиындық деңгейі бойынша тест тапсырмаларының саны

Қиындық деңгейі	Сұрақтар саны	Ұпай саны
3 - қиын	5	15
2- орташа	10	20
1- оңай	10	10
Барлығы		45

6 Пайдаланылған әдебиеттертізімі

1. Адаптивная физическая культура и спорт. Учебное пособие. Нур-Султан 2019. - 408 с.
2. Айзман Р. И. Основы медицинских знаний и здорового образа жизни: Учебное пособие / Р. И. Айзман, В. Б. Рубанович, М. А. Суботялов. — Новосибирск: Сиб.унив. изд-во, 2010 — 214 с. — (Университетская серия).
3. Акшураев, Абилда.Тогыз кумалак / АбилдаАкшураев; Пер. с каз. авт. - Алма-Ата: Жалын, 1983. - 175 с.
4. Бейімдікденешынықтыружәне спорт. Оқу құралы. НМС, Нур-Султан 2019. - 408с.
5. Белова В.А., Богданова Е.Е. Основы здорового образа жизни студента ВУЗа: учебное пособие / В.А. Белова, Е.Е.Богданова. – Краснодар: КубГАУ изд-во, 2010 – 125с.
6. Буркитбаев, Алимкул.Казахские национальные виды конного спорта [Текст]: (Программа для секций коллективов физкультуры спорт. школ: Правила орг. спорт. соревнований и спорт. классиф.). - Алма-Ата: Мектеп, 1978. - 112 с.
7. Дубровский В.И. Лечебная физическая культура (кинезотерапия): Учеб. для студ. высш. учеб. заведений. - 2-е изд., стер. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001 - 608 с.
8. Евсеев С.П., Шапкова Л.В. Адаптивная физическая культура: учебное пособие. - М.: Советский спорт, 2000. – 240с.: ил.
9. Качанов Л.Н., Шапекова Н.Л., Марчибаева У.С., Сидорова Р.В. Лечебная физическая культура и массаж. Учебник. – 2-е изд. доп.- Астана: Фолиант, 2018. - 272с.
10. Кулмагамбетов А.К. Казахская борьба: Учебно-методическое пособие. Актобе: Редакционно-издательский отдел Актюбинского государственного университета имени К.Жубанова, 2007. – 59 с.
11. Лях В. И. Физическая культура. 10- 11 классы: учеб. для общеобразоват. учреждений /В.И.Лях, А.А.Зданевич; под ред. В. И. Ляха. - 7-е изд. - М.: Просвещение, 2012 — 237 с.: ил. —
12. Типовая учебная программа по учебному предмету «Физическая культура» для 10-11 классов уровня общего среднего образования по обновленному содержанию (общественно-гуманитарное направление, естественно-математическое направление) Приложение 206к приказу Министраобразования и наукиРеспублики Казахстанот 27 июля 2017 года № 352

13. Төтенаев, Базарбек. Қазақтың ұлттық ойындары [Текст] / Базарбек Төтенаев. - Алматы: Қайнар, 1994. - 144с.
14. Уанбаев Е.Қ. Дене мәдениеті және спорттың теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы / Е.Қ. Уанбаев, Ф.Ж. Уанбаев. - Өскемен: С. Аманжолов атындағы ШҚМУ Баспасы, 2006. - 267б.
15. Әбділлаев Ә.К., Оңалбек Ж.К. Дене мәдениетінің ілімі және әдістемесі. - Түркістан, 2004. - 221б.

1 ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1 Настоящие правила проведения творческих экзаменов (далее – ТЭ) разработаны в соответствии с Типовыми правилами приема на обучение в организации образования, реализующие образовательные программы высшего и послевузовского образования.

1.2 ТЭ проводится для лиц, поступающих в высшие учебные заведения по направлению подготовки учителей с предметной специализацией образовательной программы- учитель физической культуры.

1.3 Прием заявлений абитуриентов на ТЭ осуществляется по месту нахождения выбранных ими в организации высшего и(или) послевузовского образования (далее ОВПО).

1.4 Форма проведения и оценка результатов ТЭ определяются в соответствии с настоящими Правилами.

1.5 Для организации и проведения творческих экзаменов создаются экзаменационные комиссии, состав которых утверждается приказом Председателя Правления-Ректора.

1.6 Расписание творческих экзаменов (форма проведения экзамена, дата, время и место проведения, консультации) утверждается председателем приёмной комиссии и доводится до сведения абитуриентов не позднее начала приёма документов.

1.7 ТЭ оцениваются по 45-балльной системе для абитуриентов, поступающих на базе общего среднего образования.

1.8 Абитуриенты, получившие на первом творческом экзамене менее установленного количества баллов, не допускаются к следующему экзамену.

1.9 В целях обеспечения соблюдения требований и разрешения спорных вопросов, защиты прав лиц, сдающих творческий экзамен, на период проведения экзаменов создается апелляционная комиссия.

1.10 Апелляционные комиссии создаются для рассмотрения заявлений лиц, не согласных с результатами творческого экзамена. Председатель и состав апелляционной комиссии утверждаются приказом Председателя Правления-Ректором.

1.11 Заявление на апелляцию подается на имя председателя апелляционной комиссии лично лицом, сдававшим творческий экзамен. Заявления принимаются до 13.00 часов следующего дня после объявления результатов творческого экзамена и рассматриваются апелляционной комиссией в течение одного дня.

1.12 Апелляционная комиссия работает с каждым лицом в индивидуальном порядке. В случае неявки лица на заседание апелляционной комиссии, его заявление на апелляцию не рассматривается.

1.13 Работа апелляционной комиссии оформляется протоколом, подписанным председателем и всеми членами комиссии.

2 ПОРЯДОК ПРОВЕДЕНИЯ ЭКЗАМЕНОВ

ТЭ состоит из двух творческих экзаменов, прием которых осуществляется со строгим соблюдением социальной дистанций.

- первый творческий экзамен по избранному виду спорта.
- второй творческий экзамен по общей физической подготовке (далее ОФП);

ТЭ принимается с соблюдением всех требований, согласно инструкций по приему творческого экзамена в условиях осуществления ограничительных мероприятий. (утвержденная инструкция прилагается).

Примечание.

Нормативы определяющие технико-тактическую подготовленность абитуриента по избранному виду спорта заменить:

- по игровым видам спорта двухстороннюю командную игру заменить на индивидуальное выполнение элементов игры с использованием специальных комплексных упражнений;
- по видам единоборств физический спарринг-контакт заменить на выполнение индивидуальных специальных комплексных упражнений (например, бой с тенью, упражнения с манекенами, имитация приемов).

ПРОГРАММА ТВОРЧЕСКОГО ЭКЗАМЕНА ПО ОФП

Правила и нормативы к экзамену по ОФП:

1) экзамен по ОФП, который определяет уровень развития основных физических качеств и включает 4 норматива в соответствии с требованиями проведения «Президентских тестов физической подготовленности Республики Казахстан»:

- бег 100 м, прыжок в длину с места (муж. жен.);
- поднимание туловища из положения лежа на спине за 1 мин (жен.);
- подтягивание на перекладине (муж.);
- бег 1000 м (муж.), бег 500м (жен.);

2) Основу экзаменационных нормативов по ОФП составляют требования:

- ТЭ проводится на соответствующей спортивной базе и специальных снарядах (спорт. зал, стадион);

- допуск к участию в экзамене обеспечивается членом экзаменационной комиссии, специальными дежурными, задействованными в проведении экзаменов при предъявлении абитуриентом документа, удостоверяющего личность;

- для допуска к экзамену абитуриенты должны иметь спортивную форму;

- в случае опоздания или неявки на экзамен по уважительной причине абитуриент допускается к творческому экзамену в другое время в рамках утвержденного расписания по разрешению председателя экзаменационной комиссии на основании письменного заявления и предоставления документа, подтверждающего уважительную причину пропуска экзамена.

- результаты ТЭ по ОФП объявляются в день проведения экзамена.

3) при получении на ТЭ по ОФП менее 5 баллов абитуриент автоматически не допускается к следующему экзамену по избранному виду спорта;

4) абитуриент, имеющий спортивные звания МС, ЗМС, МСМК по избранному виду спорта получает автоматически 45 баллов.

Результаты экзамена в тот же день размещаются на сайте ОВПО.

**Нормативы
Первого творческого экзамена по общей физической подготовке - ОФП (для всех видов спорта)**

Виды испытаний	Мужчины										Женщины									
	БАЛЛЫ										БАЛЛЫ									
	45	40	35	30	25	20	15	10	5	5	45	40	35	30	25	20	15	10	5	5
1. Бег 100 м (сек) муж. жен.	12,8 13,0	12,9 13,1	13,0 13,2	13,1 13,3	13,2 13,4	13,3 13,5	13,4 13,6	13,5 13,7	13,6 13,8	13,6 13,8	15,5 15,7	15,6 15,8	15,7 15,9	15,8 16,0	15,9 16,1	16,0 16,2	16,1 16,3	16,2 16,4	16,3 16,5	16,3 16,5
2. Подтягивание на перекладине (к-во раз) муж. Подъем туловища из положения лёжа на спине (кол.раз в мин.) жен.	15 14	14 13	13 12	12 11	11 10	10 9	9 8	8 7	7 6	7 6	30 25	29 24	28 23	27 22	26 21	25 20	24 19	23 18	22 17	22 17
3. Прыжок в длину с места (см). муж. жен.	240 230	235 225	230 220	225 215	220 210	215 205	210 195	205 190	200 190	200 190	190 180	185 175	180 170	175 165	170 160	165 155	160 150	155 145	150 140	150 140
4. Бег 1000 м (мин.). муж. Бег 500 м (мин.) жен.	3.50 4.00	3.55 4.05	4.00 4.10	4.05 4.15	4.10 4.20	4.15 4.25	4.20 4.30	4.30 4.40	4.40 4.50	4.40 4.50	1.30 1.40	1.35 1.45	1.40 1.50	1.45 1.55	1.50 2.00	1.55 2.05	2.00 2.10	2.05 2.15	2.10 2.20	2.10 2.20

ПРИМЕЧАНИЕ:

- Итоговый балл рассчитывается как среднеарифметическое суммы всех четырех видов испытаний представленных в таблице.
- Максимальное количество баллов по общей физической подготовке равно – 45;

ТВОРЧЕСКИЙ ЭКЗАМЕН ПО ИЗБРАННОМУ ВИДУ СПОРТА В ТРАДИЦИОННОМ ФОРМАТЕ

Правила и нормативы к экзамену по избранному виду спорта

1) экзамен по избранному виду спорта, определяет уровень развития специальной подготовки абитуриента в избранном виде спорта;

2) основу экзаменационных нормативов по избранному виду спорта составляют требования:

- ТЭ проводится на соответствующей спортивной базе и специальных снарядах (спорт. зал, стадион);

- допуск к участию в экзамене обеспечивается членами экзаменационной комиссии, специальными дежурными, задействованными в проведении экзаменов при предъявлении абитуриентом документа, удостоверяющего личность;

- для допуска к экзамену абитуриенты должны иметь спортивную форму;

- в случае опоздания или неявки на экзамен по уважительной причине абитуриент допускается к творческому экзамену в другое время в рамках утвержденного расписания по разрешению председателя экзаменационной комиссии на основании письменного заявления и предоставления документа, подтверждающего уважительную причину пропуска экзамена.

- результаты ТЭ по избранному виду спорта объявляются в день проведения экзамена.

Ниже представлены нормативы по видам спорта:

- баскетбол;
- волейбол;
- гандбол;
- регби
- большой теннис;
- футбол;
- хоккей на траве;
- легкая атлетика;
- плавание;
- гимнастика;
- бокс;
- армрестлинг, пауэрлифтинг, тяжелая атлетика, бодибилдинг;
- көкпар, аударыспак, теңге алу, жамбы ату, қыз куу, бәйге, құсбегілік;
- тоғызқұмалақ;
- шахматы;
- греко-римская, вольная борьба;
- борьба самбо, дзюдо;
- лыжный спорт;
- конькобежный спорт;
- фигурное катание на коньках;
- стрелковый спорт;
- велоспорт;
- фехтование.
- таеквондо, каратэ-до, кикбоксинг, тайский бокс, ушу
- казак күресі

**Нормативы второго творческого экзамена (4 года обучения)
по специализации баскетбол**

Упражнения	Мужчины										Женщины									
	БАЛЛЫ										БАЛЛЫ									
	45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10				
Броски с дистанции, 10 бросков с расстояния 4 и 6,25м, поочередно (кол-во очков).	15	13	12	11	10	8	7	6 и ниже	15	13	12	11	10	8	7	6 и ниже				
Штрафные броски -10 бросков (кол-во попаданий).	9	8	7	6	5	4	3	2 и ниже	9	8	7	6	5	4	3	2 и ниже				
Скоростная техника (обводка трех препятствий, стоящих в 3-х кругах, с броском по корзине правой рукой; и в обратную сторону левой рукой) (сек)	18,5	19,5	20,5	21,5	22,0	22,5	22,8	23,0	21,5	22,0	22,5	23,0	23,5	24,0	24,5	25,0				
Передвижение в защитной стойке по 6-ти точкам (сек)	12,8	13,0	13,2	13,4	13,6	13,8	14,0	14,5 и ниже	13,2	13,4	13,6	13,8	14,0	14,5	14,7	14,9 и ниже				
Участие в двухсторонней игре (2-3 мин.)	Оценка техники и тактики игры																			

ПРИМЕЧАНИЕ:

1. Итоговый балл рассчитывается как среднеарифметическое суммы всех пяти видов упражнений представленных в таблице.
2. Броски выполняются последовательно с 10-ти раз но удаленных точек. Точки располагаются симметрично по обе стороны шита на линии параллельно лицевой и проходят через проекцию центра кольца, а также на линиях под углом 45 и 90 градусов к шиту. Учитывается суммарное количество забитых очков, причем за каждое попадание с 6,25м, начисляется три очка, за остальные по два.
3. Игрок начинает ведение из-за лицевой линии под шитом, обводит препятствия; правой - левой - правой рукой, выполняет бросок в движении из под шита правой рукой, тут же берет другой мяч, лежащий вне площадки на расстоянии 0,5м за лицевой под шитом и продолжает движение в обратную сторону левой-правой -левой рукой, заканчивает его броском в корзину из под шита в движении левой рукой. Секундомер останавливается при двух попаданиях в корзину.

4. Точка 1 на лицевой линии под кольцом, точка 2 правый конец линии штрафного броска, точка 3 вершина дуги зоны штрафного броска, точка 4 левый конец линии штрафного броска, точка 5 правый угол площадки, точка 6 левый угол площадки. Игрок последовательно без каких-либо пауз выполняет рывки из исходной точки 1 в точки 2,3,4,5,6 с обязательным ударом по набивным мячам лежащим в этих точках и с возвращением каждый раз в точку 1. Рывки из точки 1 в точки 2,3,4 выполняются лицом вперед, возвращение в точку 1 – спиной вперед, а из точки 1 в точку 5,6 и обратно приставным шагом. Секундомер останавливается в момент касания точки 1.

**Нормативы второго творческого экзамена (4 года обучения)
по специализации волейбол**

Упражнения	Мужчины										Женщины									
	БАЛЛЫ										БАЛЛЫ									
	45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10				
Верхняя передача мяча высотой 1,5 - 2 м над собой и далее партнеру на расстоянии 6-7 м высотой 2,5-3 м (выполняется 20 передач)	17	15	13	11	9	7	5	3	16	14	12	10	8	6	4	2				
Верхняя подача мяча по три раза в зоны 1,6,5 (9 попыток)	9	8	7	6	5	4	3	2	9	8	7	6	5	4	3	2				
Прием мяча снизу двумя руками (по три раза) с подачи на точность в зонах 1,6,5 (9 попыток)	9	8	7	6	5	4	3	2	9	8	7	6	5	4	3	2				
Нападающий удар (прямой) по три раза в зоны 1,6,5 (9 попыток)	9	8	7	6	5	4	3	2	9	8	7	6	5	4	3	2				
Участие в двухсторонней игре. При выполнении всех упражнений, кроме количественных показателей, учитывается техника выполнения (согласно правилам соревнований)	Оценивается техника и тактика игры																			

**Нормативы второго творческого экзамена (4 года обучения)
по специализации гандбол**

№	Упражнения	Мужчины										Женщины																						
		БАЛЛЫ										БАЛЛЫ																						
		45	40	35	30	25	20	15	10	10	15	20	25	30	35	40	45	40	35	30	25	20	15	10										
1	Передача мяча на точность (из 8 передач, кол-во раз)	8	7	6	5	4	3	2	1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	10	15	20	25	30	35	40	45	40	35	30	25	20	15	10
2	Броски мяча на точность в ворота с разбега (из 12 бросков, кол-во попаданий)	10	9	8	7	5	3	2	1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	10	15	20	25	30	35	40	45	40	35	30	25	20	15	10
3	Броски мяча на точность после ведения (с)	11,5	11,8	12,0	12,5	13,0	13,3	13,5	13,8	13,8	13,5	13,3	13,0	12,5	12,0	11,8	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
4	Ведение мяча на дистанцию 30 м с высокого старта.	4,2	4,3	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,0	4,9	4,8	4,7	4,6	4,5	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
5	Участие в игре	Оценка техники и тактики игры																																

ПРИМЕЧАНИЕ: 1. ПЕРЕДАЧА НА ТОЧНОСТЬ: экзаменующийся находится на лицевой линии, спиной к площадке, передача мяча производится с места бегущему поперек площадке партнеру на расстоянии 20м по сигналу экзаменатора.

2. БРОСКИ МЯЧА НА ТОЧНОСТЬ В ВОРОТА С РАЗБЕГА Броски мяча производятся с разбега в 3 шага с 9-метровой линии (с центральной позиции), в мишени размером 60х60 см, помещенные в углах ворот. В течении 3-3-х минут произвести 6 бросков в одну мишень и 6 бросков в другую.

3. БРОСКИ МЯЧА НА ТОЧНОСТЬ ПОСЛЕ ВЕДЕНИЯ. Старт на лицевой линии, экзаменующийся подбросив мяч к центру площадки, догоняет его и производит бросков в опорном положении в мишень с любого расстояния. Затем, подбрав мяч, лежащий на 9 метровой линии, обводит 3 стойки и производит бросков в мишень, помещенную в углу противоположенных ворот. Второй бросок производится в прыжке. Стойки расположены: средняя – в центре площадки, две другие на расстоянии 3-х метров от нее. Мишень размером 60 х 60 см. За каждый промах ко времени выполнения прибавляется 1 секунда.

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации регби
очное отделение (4 года обучения)**

№	Упражнения	Мужчины										Женщины									
		БАЛЛЫ										БАЛЛЫ									
		45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10				
1	Передача мяча партнеру	32	30	28	25	20	18	17	15 и ниже	30	28	25	20	18	17	15 и ниже					
2	Передача мяча на дальность	32	30	28	26	24	22	20	18 и ниже	30	28	26	24	22	20	18 и ниже					
3	«Свеча»	30	28	26	24	22	20	18	16 и ниже	28	26	24	22	20	18	15 и ниже					
4	Участие в двухсторонней игре	Оценка техники и тактики игры																			

ПРИМЕЧАНИЕ:

- Расстояние от одной линии до другой 22 м. В этом коридоре 2 игрока выполняют передачи друг другу (расстояние между игроками не менее 3м.) Челнок. Результат больше кол-во передач.
- С линии игрок выполняет передачу в движении сначала правой руки, затем с левой руки. 3 попытка дается с места (любой рукой) менее 7 м. не считается. Суммируется 3 передачи.
- Игрок пинает мяч вверх –вперед, по при этом он должен поймать мяч. Расстояние, которое должен пролететь мяч не меньше 8 метров в длину. (3 удара) расстояние суммируется. Если игрок не поймал мяч, попытка не засчитывается.

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации большой теннис
(4 года обучения)**

№	Упражнения	Мужчины										Женщины									
		БАЛЛЫ										БАЛЛЫ									
		45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10				
1	Подача мяча , 10 подач: (5 подач – в правую сторону и 5 подач – в левую сторону).	9	8	7	6	5	4	3	2	2	2	2	2	2	3	4	3	2			
2	Удары с отскока в площадку одиночной игры (5 с правой стороны, 5- с левой стороны)	9	8	7	6	5	4	3	2	2	2	2	2	2	3	4	3	2			
3	Удары с лета в площадку одиночной игры (5-с правой стороны, 5- с левой стороны)	9	8	7	6	5	4	3	2	2	2	2	2	2	3	4	3	2			
4	Бег 6x8м.	12,	13,0	13,2	13,	13,	14,0	14,2	14,	13,	14,	14,	13,	13,	15,6	15,8	16,				
5	Участие в игре	Оценка техники и тактики игры																			

ПРИМЕЧАНИЕ:

1. Подачи выполняются последовательно; 5 подач в правую сторону площадки, 5 подач – в левую сторону площадки. Учитывается суммарное количество попаданий в поле подачи.
2. Удары с отскока в площадку одиночной игры выполняется любым способом (плоские, крученые , резаные). Учитывается суммарное количество попаданий.

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации футбол (4 года обучения)**

№	Упражнения	Женщины														
		Мужчины							Женщины							
		БАЛЛЫ							БАЛЛЫ							
45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10	
1	Удары по неподвижному мячу в 1/2 створа ворот с линии штрафной площади	9	8	7	6	5	4	3	2	7	6	5	4	3	2	1
2	Ведение мяча с последующим ударом в створ ворот (секунды).	7,0с	7,5с	8,0с	8,5с	9,0	9,3 и более	27,5	27,0	8,0с	8,2с	8,5с	9,0с	9,5,0	10,0	10,5 и более
3	Удары на дальность и точность (метры).	45	40	35	30	25	20	9,0	9,1	40	35	30	25	20	18	17
4	Бросок мяча врагараём (метры).	40	35	30	25	20	15	14	13	35	30	25	20	18	16	15

Примечание:

- Удары по неподвижному мячу с 16,5 м. в створ ворот. Мяч после удара должен пересечь линию ворот по воздуху и коснуться земли не ближе 10м. Выполняется 10 ударов и оценивается кол-во попаданий (разрешается 1 попытка). Норматив только для полевых игроков.
- Ведение мяча от стартовой точки расположенной в 30 м от ворот с последующим ударом в цель. По прямой линии расставлены 4 стойки: первая – в 3м от стартовой точки, последующие в 3 м одна другая, необходимо обвести эти стойки и выполнить удар по воротам не ближе 16,5 метров. Попадание в ворота обязательно. Норматив оценивается по времени (разрешается 2 попытки).
- Удары на дальность и точность. Выполняется 3 удара по неподвижному мячу на дальность в квадраты (5м x 5м). Оценивается метраж и попадание в квадрат. Норматив выполняют все полевые игроки.
- Бросок на дальность и точность. Выполняется 3 броска мяч на дальность в квадраты (5м x 5м). Оценивается метраж и попадание в квадрат. Норматив выполняют только вратари.

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации хоккей на траве
(4 года обучения)**

№	Упражнения	Женщины															
		Мужчины							Женщины								
		БАЛЛЫ							БАЛЛЫ								
45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10		
1	Ведение мяча с обводкой стоек и ударом по воротам (сек)	6,6	6,7	6,8	6,9	7,0	7,1	7,2	7,3	7,7	7,8	8,0	8,2	8,4	8,5	8,6	9,1
2	Точность и дальность броска мяча клюшкой (м)	35,0	33,4	32,0	30,0	29,0	28,0	27,5	27,0	22	21	20	19	18	17	16	15
3	Удары по воротам время (сек)	8,2	8,4	8,6	8,7	8,8	8,9	9,0	9,1	10,3	10,5	10,7	10,9	11,4	11,6	12,0	12,5
4	Участие в игре	Оценка техники и тактики игры							Оценка техники и тактики игры								

Примечание:

- Удары по неподвижному мячу с 9 м в створ ворот. Мяч после удара должен пересечь линию ворот по воздуху и коснуться земли не ближе 10м. Выполняется 10 ударов и оценивается кол-во попаданий (разрешается 1 попытка). Норматив только для полевых игроков.
  - Ведение мяча от стартовой точки расположенной в 30 м от ворот с последующим ударом в цель. По прямой линии расставлены 4 стойки: первая – в 3м от стартовой точки, последующие в 3 м одна другой, необходимо обвести эти стойки и выполнить удар по воротам не ближе 9 метров. Попадание в ворота обязательно. Норматив оценивается по времени (разрешается 2 попытки).
  - Удары на дальность и точность. Выполняется 3 удара по неподвижному мячу на дальность в квадраты (5м x 5м).
Оценивается метраж и попадание в квадрат. Норматив выполняются все.
- Участие в игре экспертная оценка технико-тактических действий.

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации легкая атлетика
очное отделение (4 года обучения)**

БЕГ 60 М		ПРЫЖКИ В ДЛИНУ С РАЗБЕГА				БРОСОК ЯДРА СНИЗУ ВПЕРЕД			
		Мужчины		Женщины		Мужчины - 5 кг.		Женщины - 3 кг.	
Нормативы	Баллы	Нормативы	Баллы	Нормативы	Баллы	Нормативы	Баллы	Нормативы	Баллы
8.5	45	9.6	45	5.10	45	4.60	45	11.00	45
8.7	40	9.8	40	5.00	40	4.30	40	10.50	40
9.0	35	10.2	35	4.80	35	4.10	35	9.50	35
9.4	30	10.5	30	4.60	30	4.00	30	9.00	30
9.8	25	10.7	25	4.40	25	3.80	25	8.00	25
10.0	20	10.9	20	4.20	20	3.60	20	8.50	20
10.2	15	11.2	15	4.00	15	3.40	15	7.00	15
10.5	10	11.4	10	3.80	10	3.20	10	6.00	10

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации плавание
очное отделение (4 года обучения)**

Упражнение	Мужчины										Женщины														
	БАЛЛЫ										БАЛЛЫ														
	45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10	
Плавание 50 м вольный стиль (секунд)	28	29	30	31	32	33	34	35	30	31	32	33	34	35	37										
Плавание 100 м комплекс (секунд)	1,17	1,20	1,23	1,26	1,29	1,32	1,35	1,38	1,20	1,23	1,28	1,31	1,34	1,37	1,43										
Скольжение на груди с толчка, (метров)**	10	9	8	7	6	5	4	3	10	9	8	7	6	5	3										
Стартовый прыжок на дальность (метров)**	12,5	11	10	9	8	7	6	5	12,5	11	10	9	8	7	5										

Примечание:

1. * время указано в секундах

** указано в метрах

Нормативы второго творческого экзамена
по специализации гимнастика (4 года обучения)

Вид гимнастики	Оценка в баллах (техника исполнения)									
	45	40	35	30	25	20	15	10		
Сп. гимнастика, муж.	30,0-27,0	26,9-25,6	25,5-24,1	24,0-22,6	22,5-21,1	21,0-19,4	19,5-18,1	18,0 и менее		
Сп. гимнастика, жен.	20,0-18,0	17,9-17,1	17,0-16,1	16,0-15,1	15,0-14,1	14,0-13,1	13,0-12,1	12,0 и менее		
Худ. гимнастика										
Акробатика, Фитнес-аэробика										

2. Оценка технической подготовленности в баллах включает в себя выполнение видов многоборья по Международным Правилам соревнований и программе ФИЖ, программа экзамена включает:

- спортивная гимнастика – 3 вида мужского многоборья, 2 вида женского;
- художественная гимнастика - 2 вида по индивидуальной программе/ 1 групповое и 1 индивидуальное упражнение на выбор;
- акробатика/фитнес-аэробика - вольное упражнение по 1 юношескому разряду спортивной гимнастики и комбинация по избранному виду акробатики/фитнес-аэробики.

2. Количество групп трудности в упражнении должно составлять 3-7 элементов.

4. Уровень техники видов многоборья оценивается по качеству исполнения упражнения, когда тремя судьями фиксируются Технические ошибки и применяются сбавки, затем полученную оценку умножают на соответствующий разрядный коэффициент:

- б/р - 0,95
- 3 разряд – 1,0
- 2 разряд – 1,05
- 1 разряд – 1,1
- КМС – 1,15

5. Оценка за вид - средняя арифметическая из оценок судей. Баллы, полученные за выполнение видов многоборья, складываются и определяются средний балл за экзамен по специализации по таблице.

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации бокс
(4 года обучения)**

№ п/п	Вид испытания	Колчество ошибок при выполнеии задания	Баллы
1	Демонстрация техники бокса в имитационных упражнениях «бой с тенью»	Безошибочное выполнение задания Одна незначительная ошибка Две незначительных ошибки Три незначительные ошибки Одна значительная ошибка Две значительных ошибки Три значительных ошибок Две и более грубых ошибок	45 40 35 30 25 20 15 10
Примечание:			
Грубые ошибки:			
а) передвижения в стойках с потерей равновесия и падений;			
б) потеря равновесия и координации при выполнении ударов и защит;			
Значительные ошибки:			
а) нарушение динамики передвижения, баланса и запинаний при выполнении ударов и защит;			
б) удары незакрытым кулаком и поднятой головой при выполнении ударов и защит;			
Незначительные ошибки:			
а) незначительные нарушения пространственно-временных характеристик в передвижениях, ударах и защитах;			
б) нарушения в экипировке по правилам вида спорта.			
2	Демонстрация техники бокса с партнёром по заданию: «условный бой»	Безошибочное выполнение задания Одна незначительная ошибка Две незначительных ошибки Три незначительные ошибки Одна значительная ошибка Две значительных ошибки Три значительных ошибок Две и более грубых ошибок	45 40 35 30 25 20 15 10
Примечание:			

Грубые ошибки:

- а) упражнения выполнены с потерей равновесия, провалами, ударами «открытой перчаткой» и наотмашь);
- б) невыполнение условий предлагаемых заданий «условного боя»

Значительные ошибки:

- а) чрезмерная амплитуда в защитных и ударных действиях с потерей необходимой дистанции.
- б) упражнения выполнены с потерей координации и нарушениями временных характеристик защитных действий: (с запаздыванием);

Незначительные ошибки:

- а) упражнения выполнены с незначительными нарушениями характеристик ударных действий (постановка кулака, потеря ударной дистанции);
- б) упражнения выполнены с недостаточной амплитудой в атаках и защитных действиях.

3	Определение	Безошибочное выполнение задания	45
	специальной	Одна незначительная ошибка	40
	подготовленности	Две незначительных ошибки	35
	боксера:	Три незначительные ошибки	30
	«вольный бой»	Одна значительная ошибка	25
		Две значительных ошибки	20
		Три значительных ошибок	15
	Две и более грубых ошибок	10	

Примечание:**Грубые ошибки:**

- а) боевые приемы выполнены с потерей равновесия, чрезмерной амплитудой и нарушениями характеристик ударных и защитных действий: (провалы, падения, пропуски очевидных ударов, опасные движения головой);

- б) боевые приемы выполнены с грубыми нарушениями правил бокса: (удары ниже пояса, броски, опасные движения головой и ногами).

Значительные ошибки:

- а) чрезмерная амплитуда в защитных и ударных действиях с потерей необходимой дистанции: (с запаздыванием, удержанием и толканием партнера).

- б) боевые приемы выполнены не эффективно: (на фоне усталости с потерей координации и пропусками ударов в поединке).

Незначительные ошибки:

- а) упражнения выполнены с незначительными нарушениями характеристик ударных действий (постановка кулака, потеря ударной дистанции);
- б) упражнения выполнены с незначительными нарушениями правил: (замечания за неправильные удары).

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализациям армрестлинг, пауэрлифтинг, тяжёлая атлетика, бодибилдинг
очное отделение (4 года обучения)**

Вид упражнения	Весовая категория	Количество баллов				
		45*	35 баллов	25 баллов	15 баллов	5 баллов
Приседания со штангой	55		55 кг	50 кг	45 кг	ниже 45 кг
	60		60 кг	55 кг	50 кг	ниже 50 кг
	66		65 кг	60 кг	55 кг	ниже 55 кг
	70		70 кг	65 кг	60 кг	ниже 60 кг
	80		75 кг	70 кг	65 кг	ниже 65 кг
	90 и выше		80 кг	75 кг	70 кг	ниже 70 кг
Жим лежа	55		40 кг	35 кг	30 кг	ниже 30 кг
	60		45 кг	40 кг	35 кг	ниже 35 кг
	66		50 кг	45 кг	40 кг	ниже 40 кг
	70		55 кг	50 кг	45 кг	ниже 45 кг
	80		60 кг	55 кг	50 кг	ниже 50 кг
	90 и выше		65 кг	60 кг	55 кг	ниже 55 кг
Тяга станочная	55		75 кг	70 кг	65 кг	ниже 65 кг
	60		80 кг	75 кг	70 кг	ниже 70 кг
	66		85 кг	80 кг	75 кг	ниже 75 кг
	70		90 кг	85 кг	80 кг	ниже 80 кг
	80		95 кг	88 кг	85 кг	ниже 85 кг
	90 и выше		105 кг	90 кг	88 кг	ниже 88 кг

*45 баллов получают - Мастера спорта и выше, чемпионы и призеры РК, чемпионы и призеры Азиатских игр, Чемпионатов мира и Олимпийских игр.

**Нормативы второго творческого экзамена по специализации таеквондо, каратэ-до, кикбокс, тайский бокс, ушу и др.
(4 года обучения)**

Наименование тестов	Мужчины					Женщины										
	45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10
Демонстрация техники прямого удара руками правая, левая (за 10 с.), кол-во раз	20	18	16	14	12	10	8	6	18	16	14	12	10	8	6	4
Демонстрация техники бокового удара ногой (подъемом стопы) средний уровень (за 10 с.), кол-во раз	14	12	10	8	6	4	3	2	12	10	8	6	5	4	3	2
Демонстрация формальных упражнений (пумсе, ката, таолу, композиции и др.)	Без ошиб ок	1 ошиб ка	2 ошиб ки	3 ошиб ки	4 ошиб ки	5 ошиб ок	6 ошиб ок	7 ошиб ок	Без ошиб ок	1 ошиб ка	2 ошиб ки	3 ошиб ки	4 ошиб ки	5 ошиб ок	6 ошиб ок	7 ошиб ок

Нормативы второго творческого экзамена по специализации казак күресі
(4 года обучения)

Наименование тестов	Мужчины										Женщины									
	45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10				
Бросок через бедро (за 30 с.), кол-во раз	20	18	16	14	12	10	8	6	18	16	14	12	10	8	6	4				
Бросок через плечо (за 30 с.), кол-во раз	20	18	16	14	12	10	8	6	18	16	14	12	10	8	6	4				
Передняя подсечка (за 30 с.), кол-во раз	20	18	16	14	12	10	8	6	18	16	14	12	10	8	6	4				

Нормативы второго творческого экзамена
по специализации көкпар, аударыспақ, жамбы ату, тенге алу, қыз қуу, бөйге, күсбегілік
(4 года обучения)

Наименование тестов	Мужчины										Женщины									
	45	40	35	30	25	20	15	10	45	40	35	30	25	20	15	10				
Целночный бег 3*10 (секунд)	7,0	8,0	9,0	10,0	11,0	12,0	13,0	16,0	9,0	10,0	11,0	12,0	13,0	14,0	15,0	16,0				
Бросок мяча рукой на дальность и точность в квадрат(2м*2м) 10 бросков (из 10м)	10	9	8	7	6	5	4	3	8	7	6	5	4	3	2	1				
Тест на гибкость (наклон вперед из положения стоя с прямыми ногами на гимнастической скамье) (см)	13	12	10	9	7	5	4	1	12	10	9	8	7	5	4	1				

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации тоғызқұмалақ
(4 года обучения)**

		Балл							
		45	40	35	30	25	20	15	10
Наименование	Конструкция доски тоғызқұмалақ и виды передвижения	Назовите каждый отау подказывая руками	Что такое «Атсырау» Покажите на доске	Как долго играют в классику, блиц, рапид? Приведите пример с помощью доски и часов.	Назовите системы соревнований. Проредмонстрируйте каждую систему на практике	Обстоятельства обязывающие ходить во время соревнований	Какие правила «туздық алу»? Укажите уацию, в которой нельзя пользоваться «туздық алу».	Как называется ходячие, стартовые, защищающие соревнования	Ознакомить доской для игры Расположить кумалаки.
Тисьменная игра и расчет движения	В конце игры лучше поставить кумалаки , чтобы не сократить их движение	Где должны стоять часы во время игры?	За сколько минут до падения флага вы можете остановить запись? Укажите ситуацию с часами и доской	Покажите на доске подсчет ходов сложением и вычитанием.	Объясните понятие «Атжетер» с помощью доски.	Покажите одинаковых туздык	Через сколько шагов создается диаграмма. Напишите схему на доске	Каким знаком обозначается «туздык» во время игры?	
Виды комбинаций	В случай отсутствия «туздык», уменьшить с 7-ми камней до 3-х камней.	Показать метод «Құйрық кесу» в конце игры.	Покажите успешные ходы 76-го дебюта.	Покажите уменьшение комбинации с 13-ти камней до 8-ми камней.	Покажите уменьшение комбинации с 10-ти камней до 6-ти камней.	Покажите уменьшение комбинации с 8-ми камней до 4-х камней.	Покажите уменьшение комбинации с 8-ми камней до 5-ти камней.	Для того чтобы сделать «каргу» из «туздык» сколько нужно камней. Что нужно сделать, чтобы осталось два камня. Покажите на доске.	

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации шахматы
(4 года обучения)**

Наименование тестов	Баллы									
	45	40	35	30	25	20	15	10		
особенности разыгрывания шахматных фигур и пешек	Активное владение и разыгрывание шахматных фигур и пешек, быстрое принятие решения	Активное владение некоторыми шахматными фигурами и пешками, не наблюдается быстрого принятия решения	Активное владение шахматными фигурами, но акцент владения отдаются ладьи и ферзой	Не очень четкое выполнение всех моментов разыгрывания шахматных фигур	Слабое знание о владении шахматных фигур и пешек	Слабые отрывочные знания в области разыгрывания шахматных фигур	Отрывочные знания в области разыгрывания шахматных фигур	Полевые знания в области разыгрывания шахматных фигур		
дать характеристику (кратко) открытым, полуоткрытым закрытым дебютов есть ли связь между ними? Примеры	В современных шахматах нередко нет четкой грани между дебютами. Зачастую закрытые дебюты переходят в открытые и наоборот. Примеры	В современных шахматах нередко нет четкой грани между дебютами. Зачастую закрытые дебюты переходят в открытые и наоборот. Не дают примеры	Характеристика вышеуказанных дебютов не совсем полная. Связь между ними не дана четко и не дают примеры	Характеристика вышеуказанных дебютов не совсем полная.	Четко не даны примеры дебютов по вышеуказанной теме. Не дана их связь	Сведения о дебютах даны весьма отрывочные. Слабые знания многих из них	Незначительная путаница в названиях вышеперечисленных дебютов.	Большая путаница в названиях вышеперечисленных дебютов.		
Об этюдной композиции. Некоторые	Четкое знание этюдной композиции.	Не названы знание классиков	Не даны знание классиков	Не даны четкие примеры по	Не даны примеры связи	Слабое представление об этюдах, их	Знания об этюдах весьма отрывочные	Полевые знания об этюдах		

<p>этудные идеи показать на практике. назвать наиболее известных этудных композиторов</p>	<p>Дана связь между партией и этюдной композицией. Названы классики этудной композиции</p>	<p>этудной композиции</p>	<p>этудной композиции</p>	<p>теме</p>	<p>практики и этудной композиции</p>	<p>роли в шахматах</p>	
---	--	-------------------------------	-------------------------------	-------------	--	----------------------------	--

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации лыжный спорт
очное обучения (4 года обучения)**

Виды испытаний	МУЖЧИНЫ										ЖЕНЩИНЫ													
	БАЛЛЫ																							
	45*	40	35	30	25	20	15	10	45*	40	35	30	25	20	15	10	45*	40	35	30	25	20	15	10
Лыжные гонки и биатлон 1. Демонстрация техники способов передвижения на лыжероллерах (ошибки) 2. Кросс, мужчины – 3 км, женщины – 2 км. (мин., сек.)		2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8
		10,3	10,4	10,5	11,0	11,1	11,20	11,30		8,50	9,00	9,1	9,20	9,30	9,40	9,5	0							
Горнолыжный спорт 1. Имитация в движении поворота на параллельных лыжах на ровной площадке длиной 15 м. (ошибки) 2. Прохождение трассы «змейка» длиной 50 м, при ширине ворот 3 м. (сек)		2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8
		9,7	9,8	9,9	10,0	10,1	10,2	10,3		10,7	10,8	10,9	11,0	11,1	11,2	11,3								
Лыжное двоеборье 1. Демонстрация техники способов передвижения на лыжероллерах (ошибки) 2. Демонстрация техники выполнения прыжка на лыжах с трамплина – имитация (ошибки) 3. Кросс, мужчины – 3 км (мин., сек.)		2	3	4	5	6	7	8																
		2	3	4	5	6	7	8																
		10,3	10,4	10,5	11,0	11,1	11,20	11,30																
Прыжки на лыжах с трамплина 1. Демонстрация техники выполнения прыжка на лыжах с трамплина -		2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8

имитация (ошибки)		275	270	265	260	255	250	245	195	190	185	180	175	170	165
2. Прыжок в длину с места (см)															5

* 45 баллов получают - Мастера спорта и выше, чемпионы и призеры РК, чемпионы и призеры Азиатских игр, Чемпионатов мира.

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации конькобежный спорт
(4 года обучения)**

Виды испытаний	МУЖЧИНЫ										ЖЕНЩИНЫ													
	БАЛЛЫ																							
	45*	40	35	30	25	20	15	10	45*	40	35	30	25	20	15	10	45*	40	35	30	25	20	15	10
1. Выполнение имитации техники бега на коньках: А) Техническая имитация: мужчины - 6 мин; женщины - 4 мин.(ошибки) В) Прыжковая имитация: мужчины - 3 мин; женщины - 1.5 мин.(ошибки)		2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8
2. Бег 30 м (сек)		4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1		5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8		5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8
3.Тройной прыжок с места (см)		715	710	705	700	695	690	680		595	590	585	580	575	570	560		595	590	585	580	575	570	560

* 45 баллов получают - Мастера спорта и выше, чемпионы и призеры РК, чемпионы и призеры Азиатских игр, Чемпионатов мира.

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации фигурное катание на коньках
(4 года обучения)**

Виды испытаний	МУЖЧИНЫ										ЖЕНЩИНЫ									
	БАЛЛЫ																			
	45*	40	35	30	25	20	15	10	45*	40	35	30	25	20	15	10				
2. Одиночное катание на коньках (жен.и муж.): Выполнить элемент короткой программы (ошибки)		2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8				
2. Бег 30 м (сек)		4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1		5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8				
3. Тройной прыжок с места (см)		715	710	705	700	695	690	680		595	590	585	580	575	570	560				

*45 баллов получают - Мастера спорта и выше, чемпионы и призеры РК, чемпионы и призеры Азиатских игр, Чемпионатов мира.

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации стрелковый спорт
(4 года обучения)**

Виды испытаний	МУЖЧИНЫ										ЖЕНЩИНЫ														
	БАЛЛЫ																								
	45*	40	35	30	25	20	15	10	45*	40	35	30	25	20	15	10	45*	40	35	30	25	20	15	10	
Пулевая стрельба 1. Выполнение упражнения МВ-1 из малокалиберного оружия. или Выполнение упражнения ВП-4 из пневматического оружия. (показать результат из пяти выстрелов) 4. Бег 30 м (сек) 3. Тройной прыжок с места (см)		43	41	39	37	35	33	31		43	41	39	37	35	33	31		43	41	39	37	35	33	31	
		4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1		5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8		5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8	5,8
		715	710	705	700	695	690	680		595	590	585	580	575	570	560		595	590	585	580	575	570	560	560
Стрельба из лука 1. Натяжение лука до подбородка (кол. раз) 2. Удержание лука в стойке (сек) 5. Бег 30 м (сек) 4. Тройной прыжок с места (см)		24	23	22	21	20	15	10		19	18	17	16	15	14	10		19	18	17	16	15	10	5	
		19	18	17	16	15	14	10		14	13	12	11	10	9	5		14	13	12	11	10	9	5	
		4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1		5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8		5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8	
		715	710	705	700	695	690	680		595	590	585	580	575	570	560		595	590	585	580	575	570	560	560

* 45 баллов получают - Мастера спорта и выше, чемпионы и призеры РК, чемпионы и призеры Азиатских игр, Чемпионатов мира.

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации фехтование
(4 года обучения)**

Виды испытаний	МУЖЧИНЫ										ЖЕНЩИНЫ									
	БАЛЛЫ																			
	45*	40	35	30	25	20	15	10	45*	40	35	30	25	20	15	10				
1. Выполнение основных положений и передвижений - наименование уколлов по мишени с различных дистанций (ошибки)		2	3	4	5	6	7	8		2	3	4	5	6	7	8				
2. Прыжки через скамейку за 30 сек (кол. раз): муж., жен.		53	51	49	47	45	43	40		43	41	39	37	35	33	30				
3. Тройной прыжок с места (см)		715	710	705	700	695	690	680		595	590	585	580	575	570	560				

*45 баллов получают - Мастера спорта и выше, чемпионы и призеры РК, чемпионы и призеры Азиатских игр, Чемпионатов мира.

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации греко-римская, вольная борьба
(4 года обучения)**

№	А. Специальные упражнения	БАЛЛЫ	До 55 кг	До 66 кг	До 74 кг	До 84 кг	Свыше 90 кг		
1	Выполнение упражнения «Переводы с моста» (10 раз за нормативное время)	45	20 с.	21 с	21 с	23 с	30 с		
		40	22 с	23 с	23 с	25 с	32 с		
		35	24 с.	25 с	25 с	27 с	34 с		
		30	26 с	27 с	27 с	29 с	36 с		
		25	28 с	29 с	29 с	30 с	38 с		
		20	30 с	31 с	31 с	32 с	40 с		
		15	32 с	33 с	33 с	34 с	42 с		
		10	34 с	35 с	35 с	36 с	44 с		
		2	Выполнение упражнения «Забегания на мосту» (по 5 раз в каждую сторону)	45	25 с	26 с	28 с	30 с	32 с
				40	27 с	28 с	30 с	32 с	34 с
35	29 с			30 с	32 с	34 с	36 с		
30	31 с			32 с	34 с	36 с	38 с		
25	33 с			34 с	36 с	38 с	40 с		
20	35 с			36 с	38 с	40 с	42 с		
15	37 с			38 с	40 с	42 с	44 с		
10	39 с			40 с	42 с	44 с	46 с		
3	Выполнение упражнения «Броски манекена» прогибом, (10 раз за нормативное время)			45	29 с	31 с	36 с	37 с	39 с
				40	31 с	33 с	38 с	39 с	41 с
		35	33 с	35 с	40 с	41 с	43 с		
		30	35 с	37 с	32 с	43 с	45 с		
		25	37 с	39 с	44 с	45 с	47 с		
		20	39 с	41 с	46 с	47 с	49 с		
		15	41 с	43 с	48 с	49 с	51 с		
		10	43 с	45 с	50 с	51 с	53 с		

Примечание:

4. И.п.-упор головой в ковер, руки соединены в «крючок» предплечья касаются ковра.
5. И.п.-мост, руки соединены в «крючок» предплечья касаются ковра.

6. Вес маникена 24 кг для всех весовых категорий до 66 кг
28 кг для всех весовых категорий до 74 кг
32 кг для всех весовых категорий свыше 90 кг

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации греко-римская, вольная борьба
(4 года обучения)**

Б. Техника вольной и греко-римской борьбы		45 балл	40балл	35 балл	30 балл	25балл	20 балл	15 балл	10 балл
1	Перевороты: скручиванием, переходом, перекагом, Разгибанием (только для вольной борьбы), накатом, прогибом.	Выполнен ие приема в различны х ситуациях	Выполнени е приема в статическо м положении противника из различных захватах.	Выполнени е приема в статическо м положении противника в одном захвате.	Выполнени е приема только из одного захвата в движении.	Выполнени е приема в статическо м положении противника	Выполнение приема из одного захвата в статическом в не удобном положении	Выполнени е приема партнера в удобном положении	Не чёткое выполнени еданных прёмов
2	Броски: наклоном накатом прогибом, через спину.								
3	В стойке: переводы рывком, нырком, выседом, вращением.								
4	Броски: накатом, через плечи («мельница»), с поворотом спины, через спину, прогибом.								
5	Сваливание: сбиванием, скручиванием.								

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации греко-римская, вольная борьба
(4 года обучения)**

В. Контрольные схватки	45 балл	40балл	35 балл	30 балл	25балл	20 балл	15 балл	10 балл
Проводятся в пределах времени, определенного правилами соревнований по заданию экзаменатора.	Одержать чистую победу.	Одержать победу с разницей 10 баллов (вольная борь), 8 баллов(грек-римская борьба).	Одержать победу с разницей 2-3 баллов	В ходе схватки получить баллы за технические действия.	В ходе схватки получить 1 технический балл.	Выиграть с небольшим преимуществом.	За показание активности в схватке.	За ведение пассивной борьбы.

Примечание: Баллы за вступительные экзамены по избранному виду спорта выводятся как среднее арифметическое из трех оценок (за разделы А., Б, В).

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации борьба самбо, дзюдо
(4 года обучения)**

	А. Специальные упражнения	45 балл	40балл	35 балл	30 балл	25балл	20 балл	15 балл	10 балл
	Мост, руки соединены в «крючок» - предплечья касаются ковра. Забегания на мосту. (3 раза в каждую сторону)	Забегание в обе стороны в одном темпе, неостанавливаясь в максимальной темпе	Забегание в обе стороны в одном темпе, неостанавливаясь в максимальной темпе.	Неплавный переход из упора на мост и с моста в упор, смещение более смещение головы и предплечий из первоначального положения более чем на 90 градусов.	Выполнение только водную сторону,	Выполнение упражнения с мелкими шагами, смещение головы и предплечий из первоначального положения более чем на 90 градусов.	Смещение головы и предплечий от первоначального положения более 90 градусов.	Выполнение упражнения с смещением головы более 180 градусов	Не качественное выполнение упражнения.
	Самостраховка. Падения на спину кувырком в воздухе. (3 попытки)	Высокий полет, мягкое приземление,	Правильная амортизация руками, хорошая группировка	Недостаточно высокая полет.	Падение с касанием головой.	Падение через сторону, упор спиной о ковер.	Руки касаются ковра после туловища.	Плохая группировка.	Не качественное выполнение упражнения.
	Падение на спину.	Мягкое приземление.	Высокий полет, правильная	Жесткое приземление, падение на таз.	Падение с касанием головой.	Падение на руки согнутые в локтях.	Падение на руки согнутые в	Недостаточно высокий полет.	Не качественное выполнение упражнения.

								локтях, таз, поясницу.		
Падение на руки прыжком (3 попытки)	Мягкое приземление.	Высокий полет.	Жесткое приземление, касание подбородком,	Падение на живот, бедра.	Руки не амортизируют	Преждевременное касание ногами.	Недостаточн о высокий полет.	Не качественное выполнение упражнения.		
Падение на бок (3 попытки)	Мягкий перекаг, четкий хлопок руками, правильная группировка.	Преждевременный или запоздалый хлопок.	Неплавленный перекаг, не четкий хлопок, касание головой ковра, ошибки при группировке.	Хлопок рукой согнутой в локте,	Рука касается ковра после туловища.	Плохая группировка а.	Не мягкий перекаг.	Не качественное выполнение упражнения.		

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации борьба самбо, дзюдо
(4 года обучения)**

№	Б. Техника борьбы самбо, дзюдо	45 балл	40балл	35 балл	30 балл	25балл	20 балл	15 балл	10 балл
1	В стойке: Броски: скручиванием (выведение из равновесия); наклоном (захватом ног); поворотом (мельница), подворотом (бедро); прогибом.	Выполнение приема в различных ситуациях	Выполнение приема в статическом положении противника из различных захватов	Выполнение приема в статическом положении противника в одном захвате.	Выполнение приема только из одного захвата в движении	Выполнение приема в статическом положении противника	Выполнение приема из одного захвата в статическом положении	Выполнение приема партнера в удобном положении	Не четкое выполнение еданных приёмов
2	Броски с действием ног: подножки-передние и задние; подсечки. зацепы и др.								
3	В партере. Удержания: сбоку, верхом, попеременно со стороны головы, ног (только для самбо)								
4	Болевые приемы: узлом руки, рычагом локтя, рычагом (разгибанием) колена (только для самбо); ущемление ахиллова сухожилия (для самбо).								
5	Дзюдо. Удушения: предплечьем, отворотом.								

**Нормативы второго творческого экзамена
по специализации борьба самбо, дзюдо
Очное форма (4 года обучения)**

Контрольные схватки	45 баллов	40 баллов	35 баллов	30 баллов	25 баллов	20 баллов	15 баллов	10 баллов
Проводятся в пределах времени, определенного правилами соревнований, по заданию экзаменатора	Одержать чистую победу	Одержать победу за короткое время схвати	В ходе схватки получить не менее 2-3 техничек	В ходе схватки получить 1 техничку	В ходе схватки получить баллы за технические действия	Выиграть с небольшим преимуществом	За показание активности в схватке.	За ведение пассивной борьбы.

ПРИМЕЧАНИЕ: Баллы за вступительные экзамены по избранному виду спорта выводятся как среднее арифметическое из трех оценок (за разделы А., Б., В).

3 ОСОБЕННОСТИ ПРОВЕДЕНИЯ ВСТУПИТЕЛЬНЫХ ТВОРЧЕСКИХ ЭКЗАМЕНОВ ДЛЯ ЛИЦ С ОСОБЫМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ

3.1 Согласно академической политике ЕНУ им. Л. Н. Гумилева, одним из основных принципов в академической деятельности университета является предоставление равных возможностей всем обучающимся и недопущение дискриминации по социальным, расовым, национальным, религиозным, гендерным, возрастным и другим признакам, а также в отношении обучающихся с особыми образовательными потребностями.

3.2 ЕНУ им. Л. Н. Гумилева обеспечивает проведение вступительных творческих экзаменов для поступающих из числа лиц с особыми образовательными потребностями (далее – абитуриенты с ООП) с учетом особенностей их психофизического развития, их индивидуальных возможностей и состояния здоровья.

3.3 В случае необходимости создания соответствующих специальных условий проведения вступительных творческих экзаменов абитуриенты с ООП указывают в своих заявлениях о приеме документов в ЕНУ им. Л. Н. Гумилева сведения о данной необходимости.

3.4 Вступительный творческий экзамен для абитуриентов с ООП проводится в два этапа, в отдельной аудитории в виде письменного задания в форме матричного тестирования или в форме компьютерного тестирования, или в устной форме (по выбору).

I творческий экзамен – «Нормативы по специализации»;

II творческий экзамен – «Нормативы по общей физической подготовке».

Число абитуриентов с ООП в одной аудитории не должно превышать:

- при сдаче вступительного творческого экзамена в форме матричного тестирования или в форме компьютерного тестирования - 12 человек;

- при сдаче вступительного творческого экзамена в устной форме - 6 человек.

Допускается присутствие в аудитории во время сдачи вступительного творческого экзамена ассистента из числа работников ЕНУ им. Л. Н. Гумилева или привлеченных лиц, оказывающего абитуриенту с ООП необходимую техническую помощь с учетом их индивидуальных особенностей (занять рабочее место, передвигаться, прочитать и оформить задание, общаться с преподавателями, проводящими вступительные экзамены).

3.5 Перед началом вступительного экзамена обеспечивается идентификация личности поступающего. Идентификация личности поступающего проводится по фотографии в документе, удостоверяющим личность.

3.6 Тестовые задания должны включать темы учебной дисциплины, изучение которых предусмотрено программой среднего, технического и профессионального или послесреднего образования и иметь три уровня сложности (1 – легкий, 2 – средний, 3 – сложный).

3.7 Тестовые задания не должны повторяться. Форма тестового задания – закрытая с одним правильным ответом.

3.8 Для тестовых заданий в форме матричного и компьютерного тестирования устанавливается время от 1 до 2 минут на каждый вопрос в зависимости от сложности заданий.

3.9 Для лиц с ООП, которые сдают творческие экзамены, предоставляется дополнительное время при сдаче экзамена согласно решению экзаменационной комиссии.

3.10 Абитуриенты с ООП могут в процессе сдачи вступительного творческого экзамена пользоваться техническими средствами, необходимыми им в связи с их индивидуальными особенностями (инвалидная коляска, оптические устройства, слуховые аппараты различных модификаций и др.).

3.11 При проведении вступительных испытаний обеспечивается выполнение следующих дополнительных требований в зависимости от индивидуальных особенностей абитуриента с ООП:

б) для слабовидящих:

- в аудиториях предусмотрено равномерное дневное или искусственное освещение не менее 300 люкс;

- абитуриентам, для выполнения задания, разрешается использование собственных увеличивающих устройств;

- задания для выполнения вступительного творческого экзамена оформляются увеличенным шрифтом или зачитываются вслух экзаменатором или ассистентом;

в) для глухих и слабослышащих:

- разрешается звукоусиливающая аппаратура индивидуального пользования;

- при необходимости предоставляются услуги сурдопереводчика;

г) для слепоглухих:

- предоставляются услуги тифлосурдопереводчика (помимо требований, выполняемых соответственно для слепых и глухих);

д) для лиц с тяжелыми нарушениями речи, глухих, слабослышащих вступительные испытания проводятся в письменной форме в виде матричного тестирования или компьютерного тестирования;

е) для лиц с нарушениями опорно-двигательного аппарата, нарушениями двигательных функций верхних конечностей или отсутствием верхних конечностей:

- письменные задания надиктовываются ассистенту;

- форма вступительных творческих экзаменов, может быть заменена по желанию абитуриента с письменной на устную, или наоборот, с учетом индивидуальных возможностей и состояния здоровья (по решению Председателя Приемной комиссии ЕНУ).

3.12 Абитуриент с ООП, имеющий спортивные звания МС, ЗМС, МСМК, чемпион или призер РК, чемпион или призер Азиатских паралимпийских игр, чемпионатов мира или Паралимпийских игр по избранному виду спорта не сдает экзамен по специализации, получая автоматически 45 баллов.

3.13 Прием документов проводится в сроки, установленные Правилами приема ЕНУ им. Л. Н. Гумилева. Нарушение сроков приема документов ни при каких условиях не допускается. После даты завершения приема документов

абитуриенту с ООП сообщается о месте и дате проведения творческого экзамена.

4 ТЕМАТИКА ВОПРОСОВ ДЛЯ ПОДГОТОВКИ К ВСТУПИТЕЛЬНЫМ ТВОРЧЕСКИМ ЭКЗАМЕНАМ ДЛЯ АБИТУРИЕНТОВ С ОСОБЫМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИТ

I экзамен – «Нормативы по специализации»

1. Спорт, как компонент физической культуры.
2. Роль спорта в современном обществе.
3. Основные направления развития спорта, их цели.
4. Основы технико-тактических действий и приемов в избранном виде спорта.
5. История развития избранного вида спорта в Казахстане.
6. Общая физическая подготовка спортсмена в избранном виде спорта.
7. Техника безопасности при занятиях спортом.
8. Требования к одежде, обуви, спортивному инвентарю и оборудованию в избранном виде спорта.
9. Причины спортивных травм.
10. Циклические виды спорта.
11. Ациклические виды спорта.
12. История, девиз и символика современных Олимпийских игр.
13. Олимпийские чемпионы и призеры Казахстана.
14. Лечебная физическая культура.
15. Гипокинезия и гиподинамия, их влияние на организм человека.
16. Осанка и значение правильной осанки для жизнедеятельности человека.
17. Характеристика основных видов искривления позвоночника (лордоз, кифоз, сколиоз).
18. Корректирующая гимнастика.
19. Физическая реабилитация.
20. Адаптивная физическая культура.
21. Адаптивная двигательная рекреация.
22. Паралимпийский спорт.
23. Сурдлимпийский спорт.
24. Специальная олимпиада.
25. Знаменитые паралимпийцы Казахстана.
26. Национальный паралимпийский комитет Республики Казахстан.
27. Краткая история паралимпийского движения в Республике Казахстан.
28. Национальные виды спорта в Республике Казахстан.
29. Развитие зимних видов спорта в Казахстане.
30. Особенности занятий избранным видом спорта.

II экзамен – «Нормативы по общей физической подготовке»

1. Физическая культура, как вид культуры общества.
2. Роль и значение физической культуры в развитии личности.
3. Значение физической культуры для детей дошкольного возраста.

4. Физическая культура, как учебная дисциплина в общеобразовательных школах.
5. Физическая культура и целенаправленное физическое совершенствование человека.
6. Влияние занятий физическими упражнениями на основные системы организма человека.
7. Влияние физических упражнений на телосложение человека.
8. Влияние физических упражнений на уровень физической подготовленности.
9. Профилактика травматизма на уроках физической культуры.
10. Общеразвивающие физические упражнения и их роль в укреплении здоровья.
11. Значение физических упражнений для формирования жизненно важных двигательных умений и навыков.
12. Правила безопасности на занятиях физической культурой.
13. Первая помощь при травмах на уроках физической культуры.
14. Основы самоконтроля при занятиях физическими упражнениями.
15. Гигиенические и организационные основы уроков физической культуры в школе.
16. Признаки утомления при занятиях физическими упражнениями.
17. Особенности организации и проведения самостоятельных занятий физическими упражнениями.
18. Формы организации активного отдыха средствами физической культуры.
19. Здоровье и факторы его определяющие.
20. Здоровый образ жизни и его основные компоненты.
21. Питание и его значение для роста и развития организма человека.
22. Двигательная активность как основной компонент здорового образа жизни.
23. Вредные привычки (курение, алкоголизм, наркомания), причины их возникновения и пагубное влияние на организм человека.
24. Основы личной гигиены занимающихся физической культурой.
25. Основные принципы закаливания и его виды.
26. Утренняя гигиеническая гимнастика и ее значение.
27. Физическое воспитание в семье.
28. Дыхательная гимнастика как система оздоровления.
29. Современные оздоровительные системы физических упражнений.
30. Оздоровительная ходьба и бег их роль в укреплении здоровья человека.

5 КРИТЕРИИ ОЦЕНИВАНИЯ ТВОРЧЕСКИХ ЭКЗАМЕНОВ ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ ДЛЯ АБИТУРИЕНТОВ С ОСОБЫМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ

5.1 Вступительные творческие экзамены направлены на выявление знаний в области физической культуры и спорта уровня программы по дисциплине «Физическая культура», изучаемой при освоении общеобразовательной программы среднего, технического и профессионального или послесреднего образования.

5.2 Вступительные творческие экзамены по дисциплине «Физическая культура» проводятся в соответствии с расписанием.

5.3 Оценивание одного творческого экзамена предусмотрено из 45 баллов.

5.4 Абитуриенты с особыми образовательными потребностями, сдающие творческий экзамен в устной форме, оцениваются согласно Таблице 1.

Таблица 1

Оценка демонстрируемых знаний в устном формате

Оценка	Критерий
45 баллов	- ставится в том случае, когда дан точный ответ на поставленный вопрос, показана совокупность осознанных знаний об объекте. Знание об объекте демонстрируется на фоне понимания его в системе данной науки и междисциплинарных связей. Ответ формулируется в терминах науки, логичен, доказателен, демонстрирует авторскую позицию абитуриента.
40 баллов	- ставится в том случае, когда дан не совсем точный ответ на поставленный вопрос, показана совокупность осознанных знаний об объекте. Знание об объекте демонстрируется на фоне понимания его в системе данной науки. Могут быть допущены недочеты в определении понятий.
35 баллов	- ставится в том случае, когда обучающимся даны не точные ответы на поставленные вопросы. В ответе прослеживается не достаточная раскрываемость понятий, теорий, явлений. В ответе допущены недочеты, ошибки, исправленные абитуриентом с помощью экзаменатора.
30 баллов	- ставится в том случае, когда абитуриентом даны не точные ответы на поставленные вопросы. В ответе прослеживается не достаточная раскрываемость понятий, теорий, явлений. В ответе допущены недочеты, ошибки, исправленные абитуриентом с помощью экзаменатора.
25 баллов	- ставится в том случае, когда абитуриентом даны не точные ответы на поставленные вопросы. Логика и последовательность изложения имеют нарушения. Допущены ошибки в раскрытии понятий, употреблении терминов. Абитуриент не способен самостоятельно выделить существенные и несущественные признаки и причинно-следственные связи.
20 баллов	- ставится в том случае, когда обучающимся даны не точные ответы на поставленные вопросы. Логика и последовательность изложения имеют нарушения. Допущены ошибки в раскрытии понятий, употреблении терминов. Абитуриент не способен самостоятельно выделить существенные и несущественные признаки и причинно-следственные связи.
15 баллов	- ставится в том случае, когда дан неполный ответ. Присутствует нелогичность изложения. Абитуриент затрудняется с доказательностью. Масса существенных ошибок в определениях терминов, понятий, характеристике фактов, явлений. В ответе отсутствуют выводы.
10 баллов	- ставится в том случае, когда дан неполный ответ. Присутствует нелогичность изложения. Абитуриент затрудняется с доказательностью. Масса существенных ошибок в определениях терминов, понятий, характеристике фактов, явлений. В ответе отсутствуют выводы.
5 баллов	- ставится в том случае, если абитуриент демонстрирует отсутствие знаний по предложенным вопросам.

5.5 Суммарное количество тестовых заданий по уровню сложности определено в Таблице 2.

Таблица 2

Количество тестовых заданий по уровню сложности

Уровень сложности	Количество вопросов	Количество баллов
3 - сложный	5	15
2- средний	10	20
1- легкий	10	10
Итого		45

6 СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

1. Адаптивная физическая культура и спорт. Учебное пособие. Нур-Султан 2019. - 408 с. ISBN 978-601-7596-03-3

2. Айзман Р. И. Основы медицинских знаний и здорового образа жизни: Учебное пособие / Р. И. Айзман, В. Б. Рубанович, М. А. Суботялов. — Новосибирск: Сиб.унив. изд-во, 2010 — 214 с. — (Университетская серия). ISBN 978-5-379-01566-4

3. Акшураев, Абилда. Тогыз кумалак / Абилда Акшураев; Пер. с каз. авт. - Алма-Ата: Жалын, 1983. - 175 с.

4. Бейімдік дене шынықтыру және спорт. Оқу құралы. НМС, Нур-Султан 2019. - 408с. ISBN 978-601-7596-05-7

5. Белова В.А., Богданова Е.Е. Основы здорового образа жизни студента ВУЗа: учебное пособие / В.А. Белова, Е.Е.Богданова. – Краснодар: КубГАУ изд-во, 2010 – 125с.

6. Буркитбаев, Алимкул. Казахские национальные виды конного спорта [Текст]: (Программа для секций коллективов физкультуры спорт. школ: Правила орг. спорт. соревнований и спорт. классиф.). - Алма-Ата: Мектеп, 1978. - 112 с.

7. Дубровский В.И. Лечебная физическая культура (кинезотерапия): Учеб. для студ. высш. учеб. заведений. — 2-е изд., стер. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001 — 608 с. ISBN 5-691-00769-6.

8. Евсеев С.П., Шапкова Л.В. Адаптивная физическая культура: учебное пособие. - М.: Советский спорт, 2000. – 240с.: ил. ISBN 5-85009-607-8

9. Качанов Л.Н., Шапкова Н.Л., Марчибаева У.С., Сидорова Р.В. Лечебная физическая культура и массаж. Учебник. – 2-е изд. доп.- Астана: Фолиант, 2018. - 272с. ISBN 978-601-302-960-3

10. Кулмагамбетов А.К. Казахская борьба: Учебно-методическое пособие. Актобе: Редакционно-издательский отдел Актюбинского государственного университета имени К.Жубанова, 2007. – 59 с.

11. Лях В. И. Физическая культура. 10- 11 классы: учеб. для общеобразоват. учреждений /В.И.Лях, А.А.Зданевич; под ред. В. И. Ляха. — 7-е изд. — М.: Просвещение, 2012 — 237 с.: ил. — ISBN 978-5-09-028994-8.

12. Типовая учебная программа по учебному предмету «Физическая культура» для 10-11 классов уровня общего среднего образования по обновленному содержанию (общественно-гуманитарное направление, естественно-математическое направление) Приложение 206 к приказу Министра образования и науки Республики Казахстан от 27 июля 2017 года № 352

13. Төтенаев, Базарбек. Қазақтың ұлттық ойындары [Текст] / Базарбек Төтенаев. - Алматы: Қайнар, 1994. - 144с. ISBN 5-620-00728-6

14. Уанбаев Е.Қ. Дене мәдениеті және спорттың теориясы мен әдістемесі: Оқу құралы / Е.Қ.Уанбаев, Ф.Ж.Уанбаев. - Өскемен:С.Аманжолов атындағы ШҚМУ Баспасы, 2006. – 267б.

15. Әбділлаев Ә.К., Оңалбек Ж.К. Дене мәдениетінің ілімі және әдістемесі. – Түркістан, 2004. – 221б.